

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 60 lir

TRST, nedelja, 23. februarja 1969

Leto XXV. - Št. 45 (7239)

Po kongresu KPI

D VANAJSI kongres KP je za nami in ni se še podelilo temveč celo naraščajoče zanimanje za potek, za ključke in še zlasti za posledice tega izredno pomembnega dogodka. V našem listu smo o kongresu dnevno objavljali podrobna poročila, čeprav iz objektivnih okoliščin, žal, ni smogli neposredno spremljati njegovega poteka. Citateli so torej dokaj dobro obveščeni in se zato omejujemo samo na nekatere misli »izven« in na splošno oceno.

Slovinci v Italiji z izrednim zanimanjem spremljamo dogajanja v Italijanski komunistični partiji in zato za nas kongres ni mogel predstavljati neke posebne novosti, ali boljše rečeno posebnega presenečenja. Mi vemo, da gre za kongres tve partije, ki ima med drugimi — po subjektivni presoji — dve zanimivi in dragoceni značilnosti:

1. Tesno je povezana z delovnimi ljudmi in to v najširšem pomenu besede: z delovnim kmetom, z delavcem v supermodernem podjetju, z delavcem, čigar položaj je še pol fevdalen, z mladim inženirjem in z njegovimi problemi. Primere lahko naštevamo v nedogled in v končni oceni vsebujejo celotno delovno skupnost Italije.

2. Gre za partijo, ki v svoji širši sestavi ustvarjalno združuje delavca in tako imenovanega »intelektualca«, ki je aktivna v kulturi, v razvoju misli na splošno in ki kot taka predstavlja ustvarjalno sinergijo delavskih borb in moderne socialistične misli.

Iz tega sledijo logične posledice dolgotrajnega razvoja KPI, ki so prišle na zadnjem kongresu do izraza v ničemer drugem kot v kvaliteten skoku splošnega razvoja partije, ki je dožoreval dalj časa.

Slo je za dve bistveni vprašanji:

1. Odnos do mednarodnega delavskega gibanja, do avtonomije v tem gibanju do prve dežele socializma Sovjetske zveze. Istočasno pa tudi globoki anomaliji delavskega gibanja, do katerih prihaja še zlasti v razvoju v SZ in pod njenim neposrednim vplivom tudi v državah »socialističnega bloka«, ki so se pod zunanjim pritiskom morale podrediti njim neustreznemu sovjetskemu vzorcu.

2. Odnos do razvoja v Italiji, do lastne poti v socializem, do obstoječe ustavne ureditve, do globokih premikov v današnji družbi, do študentovskega in sorodnih gibanj. Skratka do načina poti in pogojev zahodne visoko industrijske in civilizacijske razvitega sveta v socializem in istočasno tudi do oblik socializma.

Na obe bistveni vprašanji je dal kongres, s presenetljivo enotnostjo, zanimive odgovore. KPI potrjuje svoje kritično stališče do češkoslovaških dogodkov, in v njih ne vidi samo neke »slučajne napake«, temveč notranja nasprotja, preučevanje, kritično ocenjevanje vsega na osnovi znanstvene misli socializma.

KPI odločno zagovarja absolutno avtonomijo vsake partije, razbija teorijo o omejeni suverenosti, zagovarja lastno pot v socializem, lastno obliko socializma; je za razbijanje sistemskega bloka, za aktivno sodelovanje in ustvarjanje resničnih temeljev miru.

Glede notranjih vprašanj gre za teorizacijo nove poti v socializem, ki predstavlja sintezo delavskih borb in parlamentarne politike, za široko množico gibanj, ki naj kvalitativno spreminjajo odnose v družbi, torej za novo koncepcijo strategije in taktike, ki lahko v razvitih kapitalističnih državah in v sedanjih pogojih pomeni način delovanja množic za spreminjanje družbene strukture v smeri socializma.

Tega novega duha in teh novosti niso opazili samo v Italiji, temveč povsod po svetu, saj se je kongres dejansko spremenil v tribuno svetovne komunističnega gibanja, ki je brez togih omejitev in brez zapršenega ceremoniala privel do izmenjave mnenj med partijami raznih držav in se dejansko spremenil v »ne-moskov-

ske konferenco mednarodnega komunističnega ter delavskega gibanja z ustvarjalno in z ne formalno noto. Lahko bi dejali celo več: v teh dneh je bil center ustvarjalne marksistične-leninistične misli v Boloni in to v občutno večji meri kot lahko pričakujemo, da bo čez nekaj mesecev z velikim zunanjim hrupom v Moskvi.

V Italiji so vse stranke, ki se sklicujejo na odpornost in na ustavo, in katerih ugled ne delegacije so bile prisotne na kongresu, prav tako morale odgovoriti na bistvena vprašanja italijanskega razvoja, ki jih je kongres zastavil. Zato je tudi prišlo do zanimivih reakcij in ocen s strani vodstva PSI in KD, o čemer smo v našem listu objavili podrobna poročila.

V življenju na splošno in v delu ter razvoju tako živih in močnih organizmov kot je KPI, ni vse gladko in ne more biti vse linearno, če je resnično življenjsko, saj odraža vrsto realnih notranjih nasprotij. Ta notranja nasprotja so prišla na dan tudi na kongresu, ter predstavljajo meje do katerih je lahko KPI prišla, meje njenih objektivnih pogojev ter subjektivne zrelosti. Mi se skušamo omejevati na novo in na pozitivno.

Posebno poglavje v tej zvezi predstavljamo mi: mi prebivalci dežele Furlanije - Julijske krajine in mi Slovenci.

O teh vprašanjih je govoril na kongresu tajnik tržaške federacije KPI inž. A. Cuffaro, čigar govor objavljamo v obsežnem izvlečku na drugem mestu.

Glede Slovencev je iz Cuffarovega govora glasilo KPI »LU-MITA« objavilo naslednje:

»Politična akcija partije v Furlaniji - Julijski krajini mora rešiti drugo zgodovinsko nalogo: uveljavitev pravic do svobodnega razvoja slovenske narodne manjšine, katere upravičene težnje so vedno izgrajili ali zavrnili italijanski vodilni razredi in njih vlade.«

Inž. Cuffaro je podrobneje obravnaval tudi gospodarsko-socialna vprašanja našega področja, ki nas neposredno zanimajo.

Menimo pa, da na stičišču dveh kultur, dveh narodnosti in tudi dveh sorodnih komunističnih gibanj ni bila izkoriščena priložnost poglobljene analize, kar pomeni določeno zaostajanje za razvojem.

V uvodu smo orisali dve značilnosti, ki so po našem bistvenim element življenjskosti KPI in prav gotovo ni naključje, da se v Trstu in na celotnem področju Furlanije - Julijske krajine na tak ali na drugačen način srečujemo z Zvezo komunistov Jugoslavije, katere prvenstvene značilnosti so zelo podobne:

Velika povezanost z delovnimi ljudmi, z ljudskimi množicami, z nacionalnimi interesi, z resnično načelnim reševanjem nacionalnih vprašanj, z ljubeznivim čuvanjem svoje suverenosti ter istočasno izredno ustvarjalni občutki za teoretske napore za stalno iskanje, stalno poglobljanje v novo, iskanje lastne podobne socializma, skratka ustvarjanje socialistične Jugoslavije, ki je »svobodna, neodvisna, suverena država brez tujih hipotek in pogojev...«

Končno nas Slovence neposredno zanima odnose partije do množičnih organizacij, saj gre tudi za odnos partije do slovenskih organizacij in za perspektive v tej zvezi. Glede tega menimo, da je kongres dal dokončen odgovor:

»Smo odprti do vseh. Smo pripravljeni z vsemi razpravljati. Vemo, da poleg nas obstajajo tudi druge sile, druge skupine in gibanja, ki so sposobna odražati zahteve in potrebe družbe... Gre za iskanje zavezništva in sodelovanja, sporazumov ter enotnosti. Gre za preključitev ekskluzivizma in vseh vnaprej izdelanih mnenj in za edini kriterij: dejansko sodelovanje v boju za rešitev vprašanj dežele, delovnih ljudi...«

Temu lahko v našem primeru samo dodamo: »in problemov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.«

BOGO SAMS

TIK PRED NIXONOVIM PRIHODOM V EVROPO

Kriza v odnosih med Francijo in Anglijo po objavi razgovora de Gaulle-Soames

Debré je skušal v dolgem govoru po radiu »obrazložiti« pravi smisel de Gaullovi izjav - Ostri komentarji francoskega in angleškega tiska

PARIZ, 22. — Po včerajšnji objavi nedavnega razgovora med generalom de Gaullem in britanskim poslanikom v Parizu, ki so ga objavili v Londonu, ugotovljajo v političnih krogih, da je to pot naša prava kriza v odnosih med Francijo in Veliko Britanijo. Opozorili blizu francoske vlade so mnenja, da je kriza zelo resna, ker je vanjo vpleten neposredno general de Gaulle. Vse to pa je še toliko bolj zapleteno, ker bo čez 48 ur prišel v Evropo ameriški predsednik Nixon, ki bo obiskal tudi Pariz.

General de Gaulle je zelo razjarjen, ker so v britanski prestolnici objavili vsebino njegovega razgovora z britanskim poslanikom Soamesom, ki se je nanašal na možnost celotne presnove evropske gospodarske skupnosti in ustanovitve direktorija štirih v okviru zahodne Evrope, v katerem naj bi bile Francija, Anglija, Italija in Zahodna Nemčija.

Sinoči je sam zunanji minister Debré govoril po radiu, da obrazloži francosko stališče. V glavnem je izjavil, da je de Gaulle rekel britanskemu poslaniku, da so za gospodarsko organizacijo v Evropi, v kateri bi bila tudi Velika Britanija, potrebne dolge študije in razmišljanja. Dodal je: »Seveda nismo bili naklonjeni ohraniti skupnega tržišča, kakršno je, če bi morali ostati edini zagovorniki te ideje. Če bi drugi hoteli menjati obliko evropskega skupnega tržišča, ne bi mogli preprečiti te spremembe; toda treba je vedeti, kam se gre, in to zahteva dolge razgovore. Če pa ti razgovori propadejo, je treba ohraniti to, kar se ima.«

Debré je dejal, da glede tega ni de Gaulle rekel nič drugega, kakor to, kar je on sam javno in stalno vedno ponavljal. S političnega vidika ni francoska doktrina nova. »Reči hočem, da je francoska doktrina, o kateri je general de Gaulle govoril poslaničnik, in o kateri sem govoril tudi jaz, nespremenjena.«

Debré je poudaril, da za Francijo pomenijo besede »Evropa« in »Evropejci«, da »če se hočejo evropske države res združiti, da ustvarijo Evropo, morajo skrbeti za svojo industrijsko, gospodarsko in politično neodvisnost in se morajo zavedati, da za neod-

poudaril, da pristop drugih držav, in ne samo ene, temveč več držav, ne bi povzročil samo rahle spremembe skupnega tržišča, temveč popolno spremembo. Dodal sem, da je bil naš interes, naš Francozov, toda tudi interes naših evropskih družabnikov, da se ne vržemo z lahkim srcem v tako spremembo; to tem bolj ker sedanje gospodarske in finančne razmere Velike Britanije ne dopuščajo predvidevanja enostavne pridružitve organizaciji v njeni sedanjih oblikah.

Britanski zunanji minister Stewart je na seminarju v »Fabian Society« odgovoril de Gaulleu in o angleško-ameriških odnosih izjavil: »Ne morem sprejeti teze, ki se pripisuje generalu de Gaulle, češ da zavezništvo in prijateljstvo z ZDA pomeni odnos odvisnosti od ZDA.« Trdil je, da »med vesilskimi na svetu so samo ZDA demokracija; zaradi tega je to »vzven razlog za dobre odnose med ZDA in Veliko Britanijo in za obstoj NATO«. Na koncu je Stewart dejal, da so odnosi Velike Britanije z ZDA »verjetno najtesnejši od odnosov s katerikoli drugo državo«.

Tudi konservativna vlada v senici proučuje stanje, ki je nastalo z objavo razgovora med de Gaullem in britanskim poslanikom. V Londonu so mnenja, da je med Francijo in Veliko Britanijo izbruhnila diplomatska kriza znatnega obsega in da bo ne glede na posledice zapustila globoke sledove v Evropi in v odnosih med obema državama.

Vrstni red dogodkov, ki so pripeljali do sedanjice krize, je naslednji: britanski poslanik Soames se je 4. februarja udeležil delovnega kosila z de Gaullem in o razgovoru med državnikoma se ni nič izvedelo.

Britanski zunanji minister Stewart je na seji sveta ministrov zahodnoevropske zveze 6. februarja v Luksemburgu zahteval izredno zasedanje stalnih predstavnikov, ki naj bi bilo 14. februarja v Londonu v zvezi s Srednjim vzhodom. Francija je to zavrnila in poudarila, da so o tem že podrobno govorili in da ZEZ ni

NOV SESTANEK KIESINGER-CARAPKIN

NDR predlaga kompromis za rešitev berlinskega spora

Če bi Bonn sklical parlament v drugem mestu, bi Pankow zopet izdajal propustnice za vzhodni Berlin

BONN, 22. — V Zahodni Nemčiji so danes v središču pozornosti izjave voditelja komunistične partije zahodnega Berlina Gerharda Danielusa, ki je predlagal zanimiv kompromis za rešitev sedanje »male berlinske krize«. V intervjuju s komunističnim listom »Wahrheit« je Danielus dejal, da bi bili voditelji NDR znova pripravljeni izdati propustnice za Berlin, če bi Bonn v zameno odpovedal zasedanje Bundestaga v zahodnem Berlinu. »Sklep, da se zvezni predsednik izvoli kje drugje — je izjavil Danielus — bi bil v skladu z željami večine našega prebivalstva. Berlinski senat bi se lahko v tem primeru obrnil na vlado NDR s prošnjo za propustnice, ki bi hle lahko izdane že za velikonočne praznike. Prepričan sem, da bi v tem pogledu prišlo do pozitivnih rezultatov.«

Pozneje pa je glasnik zahodnoberlinske komunistične stranke Kuster izjavil, da je Danielus govoril v imenu voditeljev NDR, s katerimi se je bil posvetoval v vzhodnem Berlinu.

Danielusov predlog je prišel po izjavah zveznega ministra za

finance Straussa, ki je zjutraj povabil vzhodnonemške voditelje, naj »priidejo naproti« Bonnu, da se prepreči zaostreitev položaja v Berlinu v zvezi z izvolitvijo zveznega predsednika. Strauss, ki je govoril na zborovanju CSU v Münchnu, je predlagal Pankowu, naj dovoli Berlinčanom, da bi se »pod določeno kontrolo« lahko premikali med dvema mestnima sektorjema. To dovoljenje, je dejal minister, bi bil zadosten razlog, da bi spremenili svoj sklep. Strauss ni sicer izrecno omenil zasedanja Bundestaga, vendar je jasno, da je v svojem namigovanju o »spremembi sklepov« mislil prav na to.

O tej novi možnosti rešitve obstoječega spora sta govorila danes tudi kancelar Kiesinger in sovjetski veleposlanik Carapkin. Kiesinger je izročil diplomatu odgovor ZRN na noto Sovjetske zveze o izvolitvi predsednika v zahodnem Berlinu. V tem odgovoru je — po neuradnih vesteh — zvezna vlada poudarila, da je prišlo do sklepa po posvetoovanju z zahodnimi zavezniki in da ga bonške oblasti ne mislijo prekinati. Agencija DPA pa poroča, da sta Kiesinger in Carapkin govorila tudi o novih predlogih NDR. Vsekakor pa je vladni glasnik po sestanku, ki je trajal 35 minut, še enkrat potrdil, da bo Bundestag zasedal v Berlinu.

Danes je bil medtem prvič apliciran ukrep, s katerim je NDR preprečevala zahodnonemskim poslancem in vsem, ki bi bili v zvezi z zasedanjem Bundestaga v Berlinu, potovanje čez njeno ozemlje. 25-letni ženski, baje funkcionarji bonške vlade, so preprečevali potovati iz zahodnega Berlina v ZRN.

Sestanek

vodstva Volkspartei

BOCEN, 22. — Danes se je sestalo vodstvo Volkspartei, ki je pričelo razpravo o »paketu« in tako nazvanem kooperativnem kolektarju. Po sestanku je Magno govoril, da se je razprava zavlekla nad pričakovanja in da se bodo ponovno sestali prihodnjo soboto.

Na Dunaju pa je predsednik avstrijske socialistične stranke Kreisky izjavil, da njegova stranka ne bo podprla v parlamentu predvidene rešitve glede Južne Tirolske, pa čeprav to ne bo prijetno za italijanske prijatelje. Ne gre za vsebinsko »paket«, o čemer morajo odločiti sami južni Tirolci, temveč za mednarodna vprašanja, ki morajo biti urejena v skladu z evropsko konvencijo o reševanju sporov.

Vojaska delegacija ČSSR pri Kosićinu

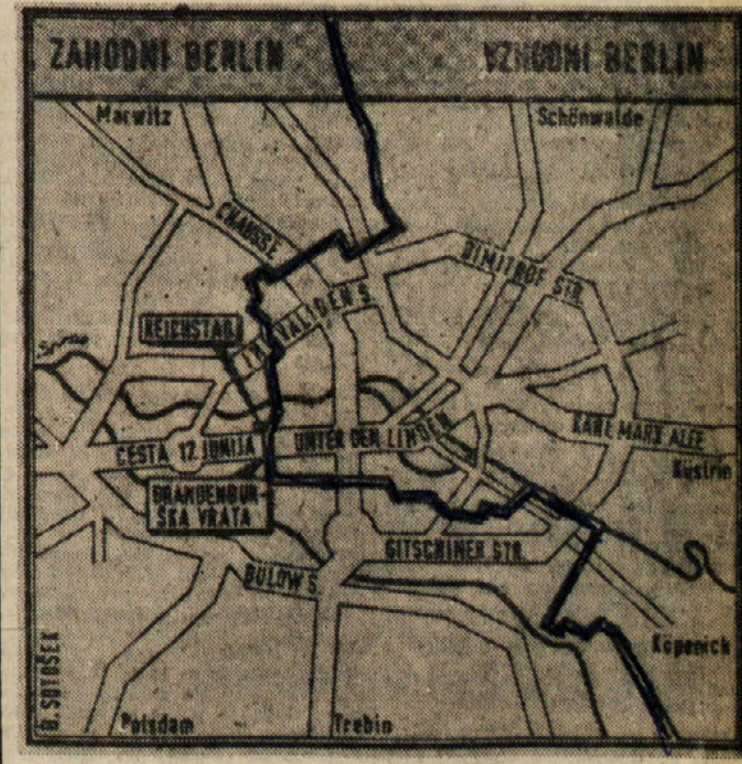
MOSKVA, 22. — TASS sporoča, da je predsednik vlade Kosić sprejel češkoslovaško delegacijo, ki jo vodi obrambni minister general Martin Džur. Kosićin je izrazil željo za okrepitev tradicionalnih prijateljskih vezi in za tesno sodelovanje obeh armad v interesu miru in socializma. TASS tudi dodaja, da so obravnavali sedanji mednarodni položaj in da so izrazili enaka mnenja.

Zaključen obisk finskega ministra v Moskvi

MOSKVA, 22. — Končal se je obisk finskega zunanjega ministra Karjalaina, ki je potrdil tradicionalno nevtralnost Finske in se obvezal, da bodo nadalje razvijali dvostranske gospodarske odnose. Obisk je bil posvečen prav tem vprašanjem, saj je SZ izrazila zadržanost zaradi premikov v finski politiki in razprav o vključitvi v skupnost gospodarske izmenjave skandinavskih držav.

Stewart potrdil točnost poročila o de Gaullovi predlogu

LONDON, 22. — Britanski zunanji minister Stewart je nocoj izjavil po televiziji, da je samo ena verzija o pogovoru z de Gaullem in britanskim poslanikom. Dodal je, da se Debré moti, ko trdi, da so v Londonu »nacionalizirali ali dramatičirali ta pogovor.« Postavljeno so bili resni in važni predlogi. Bili so taki predlogi, ki bi menjali evropsko skupnost na tak način, da je ne bi mogli več spoznati. Izrečene besede so bile »svobodne go-spodarsko združenje« in govor je bil o direktoriju, v katerem bi bile Velika Britanija, Francija, Nemčija in Italija z izključitvijo drugih nezaveznih držav. To bi pomenilo bistveno menjati skupnost v nekaj drugega, kakor je sedaj.

Karla razdeljenega Berlina

IZ GOVORA CUFFARA NA KONGRESU KPI

Na nedavnem XII. kongresu Komunistične partije Italije v Bologni je v razpravo posegel tudi tajnik tržaške avtonomne federacije KPI Antonio Cuffaro, ki je v uvodu povedal, zakaj se ni razpraval o politiki gospodarskega razvoja, na čem je v nato nadaljeval:

«V severozahodni deželi Italije, v Furlaniji, Julijski krajini, o kateri je pogosto toliko rekel, je razprava in splošno neravnostje se zaostrojuje na račun njenega zemljepisnega položaja. «Tradicionalni zaostanosti, bolečine, pojavu množičnega izseljevanja iz Karnije in v veliki, predela Furlanije se sedaj pridružujejo množično zapuščanje hrbovskih področij in podeljevala, razpadajoče in gospodarska degradacija nekotnih industrijskih naprednih področij, celo samega Trsta. Glavni vzroki tega, da je namreč v celoti zajela kriza, za katero prav gotovo nahajamo vzroke v posledicah vojne, ki pa so jih še povečala hladna vojna, atlantizem, politika cepjenja Evrope, dvojni priznanih vlad, na politika gospodarskega zapostavljanja, pomanjkanje pobud za javne naložbe.

«Zaradi tega je Trst priča strahotnemu padcu števil delovnih mest (11.000 v petih letih), belči hud demografski krizi, brezmočno gleda na beg fakultetsko izobraženih mladih ljudi in tehnikov ter visoko specializirane delovne sile, saj je priča ucinjavanju nekotnih pomembnih industrijskih podjetij, krizi pristanika (ki je bilo nekotno središče svetovnega prometa), propadu desetih in desetih majhnih in srednjih industrijskih ter obrtniških podjetij.

«V podjetjih z državne udeležbo — med katerimi so bila nekatera okrnjena ali razmajana — smo pričali ponizujom razmeram stotih delavcev, ki so kontinuirano v ebarake v pričakovanju dela.

Ko je nato omenil se razmere na področju Pordenone, je nadaljeval: «Je to dežela, ki je pretrpela tragedijo Vajonta, ki je pretrpela žrtve, poplavl zaradi neurejenih tal, zaradi malomarnosti in zapuščenosti. Je to dežela, ki je zločina iz vsakega resničnega napredka v okviru načrtov. IGS, oropana tradicionalne vloge mostu za povezavo z Vzhodom in to zaradi imperialističnih težej, da bi bila Evropa razcepjena, zaradi navzočnosti ameriških oporišč, zaradi odrejanja interesov naše dežele politiki ZDA, zaradi vojaških služnosti, ki dušijo velik del dežele. Vse to preprečuje uresničitev produktivnih in visoko znanstvenih pobud, kot npr. protosintetrona, ki je v nrtu organizacije CERN.

«Je to dežela, kjer je KD s pomočjo leve sredine takor in negativno vsilila deluzionalno statuto, ki je bil dosežen po tolikih letih borb delovnih ljudi, povsem protivarnostno, sicer in v bivanju v podporo, močnim zasebnim interesom, monopolu politične linije, ki danes omajuje možnosti resničnega družbenega in gospodarskega razvoja, ki dušijo pričakovanja delovnih ljudi in izgrajva rešitev temeljnih vprašanj, kot npr. spoštovanje pravic slovenske narodnostne manjšine.

Ko nato približe odočen odpor delavskega razreda in delovnih ljudi dežele nekemu stanju, Cuffaro na daljuje: «Borba odpravlja preostanke preteklosti, ki je dopuščala gospodi in italijanskim vodilnim razredu, da si je postavila nacionalistične pregrade, za katerimi si je zavarovala svoje interese s tem, da je sprožila sovražnost proti narodnostni manjšini, proti demokratičnemu in antiracističnemu delu italijanskega in slovenskega prebivalstva, proti delavstvu. Bora je pomenila »arektokstvo, ko so se ti soči študenti, ki so jih instrumentalizirale desničarske organizacije, posiljali na ulice kričati šovinstična in rasistična gesla.

Nato Cuffaro poudarja, da se v Trstu vidi, Trst je drugod drugi študenti borili proti razredni soli in hkrati zahtevajo obnovo dežele, kjer hočejo po končani soli ostati in ustvarjati. Hkrati se povezujejo z delavci tovarn in podelja.

Cuffaro nato poda kratko sliko o borbah delavcev in nastoje nekaj datumov, ki so značilni za odpor delavstva naše dežele v zadnjih letih. Omeni nato borbo tržaških elektroarilcev, borbo, ki je razširila na prebivalstvo vsega mesta, ki je dokazalo svojo solidarnost z delavci in kar je v povprečju vedlo delo razkora v levo-sredinski večini tržaške občinske uprave. V nadaljevanju svojega pogoša Cuffaro posebej poudarja posebnost zemljepisnega položaja naše dežele, kjer se posebej pridejo do izraza nameni in cilji borbe za mir, proti imperializmu in njegovi politiki cepitve Evrope, proti vojaškim blokom, proti NATO. Nato se na kratko ustavi ob dogodkih na Češkoslovaškem in glede tega izrazi svoje zadovoljstvo nad napori KPI za ponovno vzpostavitev enotnosti v mednarodnem komunističnem banju, hkrati pa poudari statično padajočino razkolom in izobčenjem. Glede lankoletnih avustro-slovenskih dogodkov izrazi popolno soglasje s stališčem, ki ga je Longo izrazil glede dogodkov na Češkoslovaškem, takoj nato pa tudi svoje zaskrbljenost nad pojavom razkora med generacijami, ki ga zasledimo v nekaterih socialističnih državah. Glede tega je mnenja, da mu je v kapitalističnih deželah razumljivo, ker je v teh deželah vse sovražno mladino, ne more pa tega sprejeti v socialističnih deželah po proletarski revoluciji, ko ne more biti nerazumljivo za zahteve in razvojni vihi generaciji. Antonio Cuffaro poudarja, da bi ne hotel biti niti razsodnik, niti učitelj nikomur, da pa si želi, da bi proces resnične obnove omogočili tudi vedno širše neposredno sodelovanje mladine v političnem življenju in obojnovljenju poveljstva za utrditev socialistične družbe.

Ko se nato povrne k nalogam borbe za odstranitev vojaških ristišč s področja Italije za likvidacijo vojaških blokov, ter za umik

V ZVEZI S ŠTUDENTSKIMI ZASEDBAMI

Rektor D'Avack je odredil zaporo rimske univerze

Senat nadaljuje z obravnavo proračuna - Predlog neodvisnih in
levičarskih socialističnih senatorjev gleda razorožitve policije

RIM, 22. — Rektor rimske univerze prof. D'Avack je podpisal dekret, s katerim se zaporo fakultete, ki so jih zasedli študenti. Dekret gre za vse fakultete z izjemo dvoletnega tečaja inženirije, kjer so se danes zbrali študenti, ki so razpravljali o zasedbi.

Rektorjevo opravilo zaporo univerze je izredno ostra, saj govori o aktih nasilja in o splošni nevarnosti.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

V senatu se je danes nadaljevala razprava o proračunu in o obravnavi proračuna ministrstva za javna dela. Demokristijan Alessandrini je govoril o zakonih o urbanistiki, socialist Zanen pa o politiki gradnje stanovanjskih poslopij.

Senatorji neodvisne leve in nekateri levičarski senatorji PSI so vložili zakonski predlog, ki predvideva razorožitev policije. Predlog prepoveduje oborožitev v primeru zaščite javnega reda ob političnih, študentskih in sindikalnih demonstracijah. Istočasno pa se tudi določajo večji izdatki za nakup ustreznih sredstev za policijo in se zaostrojuje kazni za prizadevanje poškodb policistom, ko razoroženi ščitijo javni red.

Kongres nemških neonacistov

BONN, 22. — Danes se je v Schwabachu pričel kongres nemških neonacistične stranke NPD, na katerem sodeluje okrog 600 delegatov. Dvorana je obkrožena s močnimi policijskimi oddelki ter zavarovana s težimi ograjami in bodečo žico.

Ze v zgodnjih jutranjih urah so skupine demonstrantov, po večini člani nemških sindikalnih organizacij, nosile po osrednjih ulicah rdeče zastave in napise »Eisen Adolf nam je bil dovolj« in »Vsa kemmu svoje«. To začelo geslo je bilo nato vhodnim vrati koncentracijskega taborišča v Buchenwaldu in je sedaj eno izmed glavnih gesel nemške neonacistične stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

V otvoritvenem govoru je von Thadden izjavil, da kongres zaključuje razboje pritiska na njih partijo in da se je skrhla D-mokolev med grožnje o prepovedi stranke.

Proces proti katalonskim duhovnikom

MADRID, 22. — Danes se prične pred sodiščem za javni red v Madridu proces proti štirim katalonskim duhovnikom, ki jih obtožujejo, da so organizirali in sodelovali pri ilegalni manifestaciji. Ilegalna publikacija, ki so jo v teh dneh razdelili v Barceloni, obtožuje vladne oblasti, da so izkoristile sedanje izredno stanje in da so ponovno sprožili sodni postopek, s katerim hočejo eksperimentalno kaznovati štiri duhovnike z ustrahovalnimi nameni. V drugem ilegalnem letaku pa se obtožuje škof, da je 26. januarja sodeloval pri javni manifestaciji na trgu pred univerzo.

Včeraj je 300 duhovnikov manifestiral na dvorišču nadškofjske palače. Eni uro so bili povsem pri miru in niso spregovorili nobene besede, s čimer so protestirali proti procesu proti katalonskim duhovnikom ter istočasno protestirali proti ravnanju nadškof

LAVO ČERMELJ Moja tržaška leta

(Odlomek iz knjige z gornjim naslovom, ki bo izšla pri Slovenski matici)

V krstnem listu je zapisano, da sem bil rojen v Trstu 10. oktobra 1889, in sicer v Murvni ulici (via dei Gelsi, sedaj via Nordio), to je prav desno mesto ob začetku Drevoreda (Acquadotto, sedaj Viale XX settembre). Tedaj je hiša imela številko 4, danes pa 6. Toda že v samem krstnem listu je napaka: dejansko sem bil rojen že 9. oktobra zvečer, toda babica je v prijavi rojstva navedla datum naslednjega dne, tako da sem uradno in dan mlajši kot v resnici. Ne spominjam se, da bi bila v ulici, kjer sem se rodil, kakšna murva. V krstnem listu piše, da sem se rodil v Murvni ulici, ko sem štirideset let pozneje postal naturaliziran jugoslovanski državljan, mi je notranje ministrstvo v Beogradu v izkazu o državljanstvu zapisalo, da sem rojen na murvah «u Gelsi Italija». Verjetno je bilo uradnik, ki je izdal to sprčevalo, latinsko besedilo krstnega lista premalo jano in je ulico zamenjal s krajem. Krščen sem bil za Leopolda Karla, klicali so me Poldo. Kot otroščotice sem se začel podpisovati Lavo (moja sestra je trdila, da se je to zgodilo, ko sem se začel zanimati za politiko). Italijanske oblasti so me največkrat klicale Leone in italijanski cesar in kralj me je po tržaškem procesu leta 1941 pomilostil kot «Lodovico», tako da formalno sploh nisem bil pomilosten.

Ko sem prišel na svet, sem priloženo pozdravil po vojaško, čeprav z levico namesto z desnico. Koko so morali bolj energično odtrgati od glave in še danes me mi pozna na levih sencah me, kjer se je prst držal glave. Morala je biti ta pozdrav z levo roko znamenje, da nisem bil rojen za vojak: resnično sem prejel obe svetovni vojni, ne da bi imel puško v roki.

Če bi bolehal za «pedigrisko» manijo, bi bil ponosen na staro notarsko listino, ki mi jo je podaril moj dobri prijatelj, zdravnik dr. Just Pertot, v kateri je navedeno, da je leta 1636 tedanji škofski samostan v Trstu dal nekemu Matiji Čermelj, ki je bil v mestu, v njem hišo pred davčnimi vrati, prav blizu sedanjemu tržaškemu magistratu. Tudi moj oče očitno ni bil v zvezi s tem svojim soimenjaki, kajti v Potočah pri Kamnjah v Vipavski dolini. Tam je ta priimek najpogostejši, v Trstu pa je bil redkejši. Tudi v Trstu je ta priimek zelo znan, saj so bili samostojni skladiščniki tržaške luke, kjer je bil moj oče pozneje zaposlen, kar trije Jožefi Čermelji.

Hiši v Potočah so po domače zvalili pri Šilbarjevih. Odtod iz Trsta moj psevdonim Šilbarjev Polje, pod katerim sem objavil v porici in Trstu knjigo «Osončje svetle» in razne druge spise, katerim ko sem bežal iz Italije leta 1929.

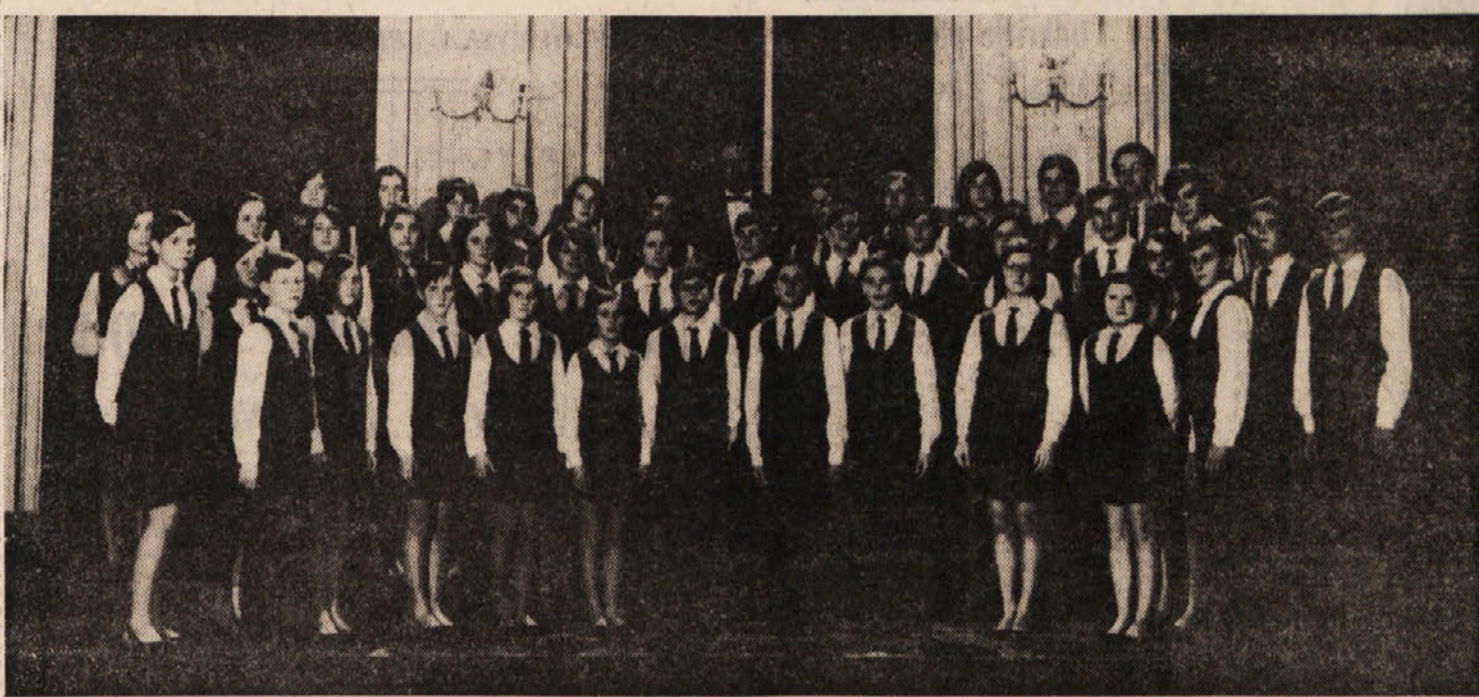
Moj oče in oba njegova brata so morali zelo mladi od doma s tržnim rokom, da bi se ohranili. Tako spopadi so bili zmerom v ospredju svetovno nazorskih ter nacionalno, kulturno, gospodarsko ali strankarsko političnih vnetij. Prav zato je segala satirično humoristična in ironično obarvana publicistika s svojim vplivom dokaj občutno na tla bojne politične arene.

Nedvomno sodi ta časnikarska in publicistična smer med najzahtevnejše vrste njene programske izpovednosti. Tako podajanje terja pač nenehno ustvarjalno svesto, tenkočutno in vztrajno opazovanje, zmerom sveže prebiske duha, smisel za doemanje bistva itd. Tu ne bi smeli prezreti, da ustvarja humor posrečeno, izvorno, nebanalno šalo, ki nas spravi v smeh in dobro voljo. Ob satiri pa sprožimo bodočo strelco, zabavljivo puščico v določen aktualni dogodek, problem ali pojav. Tudi ob njej se od srca nasmejemo.

Seveda se kar samo vsiljuje vprašanje: mar smo Slovenci naraščali za ustvarjanje in sprejemanje satire, humorja ter ironije? Prečo dokumentarno pričevanje: doslej je izšlo na slovenskih tleh vsaj 84 satirnih, humorističnih in ironično nagačenih periodičnih tiskov. Pesimistom torej ne bi mogli pritrčiti. Opažamo ob številnih primerih slast in strast v sukanju pikrega, zabavljivega peresa od Levstika do Camkara.

Drugo pričevanje: soustvarjalna sila ljudskega duha. V ljubljansko publicistično žarišče se na primer prelival sok dojenjske dovornosti in segavosti, saj preplaval dolinski živelj z nad 50 odstotnim populacijskim deležem slovenskega prebivalstva. Mariborski satiri, ironiji in humorju sta priložila prlekova vedrina in navihala. Nas Kras pa pomeni izvirno napajališče s sproščeno, veselo, nabrsto kraškevo krvjo, ki je o-bilno curjala v stolpe vsaj desetih tržaških satirično humorističnih periodičnih tiskov.

Mladinski zbor iz Maribora nastopi prihodnjo nedeljo v Kulturnem domu

V nedeljo, 2. marca bo naš gost mladinski pevski zbor iz Maribora, ki soči med najboljši slovenske mladinske zore. V času svojega petletnega delovanja je priredil pod vodstvom svojega dirigenta prof. Branka Rajsterja več samostojnih koncertov v raznih krajih Slovenije, zelo uspešno pa je gostoval tudi v Avstriji (dvakrat) in v Švici. Skrajni celoten program zborja je posnela radijska postaja Zürich, radio Maribor in RTV Ljubljana. Zbor redno sodeluje na vsakoletnih prireditvah mladinskih pevskih zborov v Mariboru ter drugih revijah mladinskih zborov.

V letu 1967 je tekmoval na zveznem mladinskem festivalu v Cel-

lju: v skupini A je dosegel I. mesto ter za svoj dosežek prejel zlato plaketo. Ob tej priložnosti je glasbena žirija ocenila nastop tega ansambla takole: «Zbor se je predstavil v izvajanju programa kot zrelo in homogeno umetniško telo. Z delom za osvajanje pevke tehnike je dosegel velike interpretacijske možnosti. Kulturna glasovna elastičnost in doživljena intenziteta fraziranja, čistost stilnega izvajanja kot tudi usklajevanje vseh elementov glasbene reprodukcije so se odražali v celoviti interpretaciji tem-peramentnega in strokovno izobraženega dirigenta ki je ustvaril reprodukcijo visoke kvalitete.»

Mariborski mladi pevci so pre-

riaznočno šolajo. To je seveda velika prednost, ki nujno zapuša vidne in posvobodne posledice v njihovem vokalnem muziciranju. Tudi njihov torkov program je pokazal v izvedbi enotnost in zlitost zbirnega sodelovanja zborja z dirigentom.

Mariborski mladinski zbor sestavlja preko sedemdeset mladih glasov. Našem občinstvu se bo predstavil z bogatim sporedom umetnih in narodnih pesmi. Večina teh bo v zasedbi mladinskega zborja prvič izvajana v Trstu ter bo sponred za ljubitelje lepega slovenskega petja prav gotovo nad vse privlačna.

Obisk koncerta še prav posebno priporočamo naši mladini.

Kako je pred 100 leti streljal in praskal Juri s pušo

Pobude v tržaški in goriški slovenski periodični publicistiki

L. 1889 je bilo še kar spodbudno na tržaški slovenski publicistiki. To velja za našo osrednjo publicistično jedra, predvsem pa za Trst. Tu je vzklija trojna rast. Tri periodične publikacije so prijetno presenetile Slovence na Tržaškem. Med njimi je tudi prvi slovenski tržaški satirično humoristični list in sočasno drugi na Slovenskem (za prvimi Aleševčevim «Brenčjem», ki je tudi istega leta 15. januarja ugledal beli dan).

Slovenska tržaška periodična publicistika se torej prvič preizkuša na dokaj zahtevnem tržaškem časnikaškem delu: v satiričnem, humorističnem ter z ironijo prepojenem časnikarstvu. Ko razmislimo o tej vrsti publicistične ustvarjalnosti in o njenem smislu, je nedvomno, da je misel, ideja njena predhodnica. Izpričano je, da se ideja zmerom poraja pred satiro. Ideja pa se zmerom utrjuje ob spopadih, ki pobiskavajo v predmetnem ali idejem svetov. Tako spopadi so bili zmerom v ospredju svetovno nazorskih ter nacionalno, kulturno, gospodarsko ali strankarsko političnih vnetij. Prav zato je segala satirično humoristična in ironično obarvana publicistika s svojim vplivom dokaj občutno na tla bojne politične arene.

Nedvomno sodi ta časnikarska in publicistična smer med najzahtevnejše vrste njene programske izpovednosti. Tako podajanje terja pač nenehno ustvarjalno svesto, tenkočutno in vztrajno opazovanje, zmerom sveže prebiske duha, smisel za doemanje bistva itd. Tu ne bi smeli prezreti, da ustvarja humor posrečeno, izvorno, nebanalno šalo, ki nas spravi v smeh in dobro voljo. Ob satiri pa sprožimo bodočo strelco, zabavljivo puščico v določen aktualni dogodek, problem ali pojav. Tudi ob njej se od srca nasmejemo.

Seveda se kar samo vsiljuje vprašanje: mar smo Slovenci naraščali za ustvarjanje in sprejemanje satire, humorja ter ironije? Prečo dokumentarno pričevanje: doslej je izšlo na slovenskih tleh vsaj 84 satirnih, humorističnih in ironično nagačenih periodičnih tiskov. Pesimistom torej ne bi mogli pritrčiti. Opažamo ob številnih primerih slast in strast v sukanju pikrega, zabavljivega peresa od Levstika do Camkara.

Drugo pričevanje: soustvarjalna sila ljudskega duha. V ljubljansko publicistično žarišče se na primer prelival sok dojenjske dovornosti in segavosti, saj preplaval dolinski živelj z nad 50 odstotnim populacijskim deležem slovenskega prebivalstva. Mariborski satiri, ironiji in humorju sta priložila prlekova vedrina in navihala. Nas Kras pa pomeni izvirno napajališče s sproščeno, veselo, nabrsto kraškevo krvjo, ki je o-bilno curjala v stolpe vsaj desetih tržaških satirično humorističnih periodičnih tiskov.

Seveda se kar samo vsiljuje vprašanje: mar smo Slovenci naraščali za ustvarjanje in sprejemanje satire, humorja ter ironije? Prečo dokumentarno pričevanje: doslej je izšlo na slovenskih tleh vsaj 84 satirnih, humorističnih in ironično nagačenih periodičnih tiskov. Pesimistom torej ne bi mogli pritrčiti. Opažamo ob številnih primerih slast in strast v sukanju pikrega, zabavljivega peresa od Levstika do Camkara.

STRELA UDRI Z VIŠINE...

Prav ob njihovem izhodišču našemu na «JURIJA S PUŠO». Svetlobo tržaškega publicističnega obzorja je uzel 28. februarja pred 100 leti. Ta «dolgočasen list» za lahono, nemškutarje in lahono narodne ljudi je dobro zabaval tržaške Slovence, dokler ni umolknil s 24. izdajo naslednjega leta. Nad častno glavo v levi polovici berno gleslo: «Slovenici! Ne udajmo se! Živite!!!» V desni polovici pa: «Slavljani! Zedinimo se! Živite!!!» Vzporedno geslo pod naslovom pa se glasi «Strelca udri z višine» — Izdajala domovine! Hrupen zanos. Svoj odsev ima tudi v programu lista.

Uvodoma so natisnjene splošne informacije o listu:

Periodični predstave: «Juri s pušo» zabavljajo zadnjo nedeljo vsakega meseca. Ako bi utegnila gošpa Poljčica kako številko tega lista konfirirati, napravimo drugo zega.

Cena: «Juri s pušo» velja veliko, ali pošiljamo ga za malo denarjev in sicer celih pet mesecev (po vsi avstrijski državi) za 25 soldov, zunanaj za 2 franka.

Kje je na voljo: «Juri s pušo» se dobiva v Trstu pri knjigarju Münstru in v tobakarni nasproti pošti za pet soldov ga lahko vsakdo — v žep vtakne.

Na nemškutarje bo streljal, na lahono bo spustil povodenj

V programskem vodu zatrju-

je «Juri s pušo», da bo imel «prav železeno dušo». Nikomur ne bo prizanašal. «Vsaecum», naj bo kdor koli, bo «zasolil» jednato resnico v obraz. Posebno pa «bo prežal na nemškutarje in lahono prav tako, kakor preži — lovec na zajca, ali — mačka na miši».

Se nadrobneje osvetljuje svoja satirično humoristična prizadevanja: «Trebl bode z vsem trudom naša polja i hiše teh škodljivih živali: na nemškutarje ne usmiljeno streljal ter jih pobijal s svinčeniimi kroglicami, na lahono pa spusti — povodenj, da potonjo kakor miši! Posebno bode čuval, da se spolnjujejo Slovonom vse pravice, ktere jim gredo po božjih postavih: zato tudi pogosto, pokuka skoz ključavnico v države in občinske urede i kar najde tam napakega, vse pobere v svojo torbo i na sredi trga požge.»

V «ministre bo metal goreče iskre in ubite piske»

Naravnost v naš čas pa je meril s pretečo grožnjo, da bo v ministre metal goreče iskre in ubite piske, če se s Čehi ne porazume i naše Sloveniji prete; zato se morajo kar hitro spokoriti i Slovanom pravični bitti! Pripiš naših dni: «Juriju s pušo» se pred 100 leti še sanjalo ni, od kod bo tedaj pretila českemu (in slovaškemu — piš, op.) narodu nevarnost napada. Nedvomno bi

Se «Jurijem» sklepni opomin: «Zato opominja uže danes: naj se najprej in prav hitro spokore vsi nemškutarji in lahoni, ker — sodnji dan je blizu!»

V Trstu, 25. februarja 1889.

Juri s pušo

Sedijo podatki, ki nam povedo, da je lastnik, izdajatelj in odgovorni urednik «Jurija s pušo» Gaspér H. Martelanc in da tiskajo «Jurija» v tiskarni avstrijskega Lloydja.

Po Sloveniji bo hodil in njene raztergane ude širil

Sočna, bučna gesla razglasa «Juri s pušo» med drugim tudi v valilu na naročbo za 1. 1870. Uredništvo zatrjuje, da bo hodil «Juri» prihodnje leto s pušo po slovenskem svetu. Ugotavlja, da je že 1. 1869 «ustrelil marsikatero mrčesce». Svoje napovedi stopnjuje: «odslej pa bo še hušji». Nato se malce pobaha, češ da mu je «vzrastel pogum, kar se je metal z državnim pravdnikom i ga slavnostno zmagal». Tudi si je pridobil pravcato armado tovarišev in prijateljev «skakorske» se stari Napoleona ni imel, ko je šel na Ruso. Zatem prehaja v svoje značilno bojno razpoloženje, češ da Juri «posebno rad lovi divje zverine, kterim se pravi nemčurji in lahurji». Te bo «Juri» v 1. 1870 vse polovil in v «gnjojšice» zakopal. Ob sklepu navaja, da bo «Juri» pravi slovenski korenjak: «s šalo, smehom i satiro bo hodil po Sloveniji ter njene raztergane ude širil». Priporočila je, da si je Martelanc poštno privoščil tudi staroslovenec. Simpatiziral je z bojevitimi mladostenci. Zato so si ga Bleiweisove «Novice» pikro privoščile.

Brzjavka z luno

«Juri s pušo» je poslal svoje bojevitve okvirne z marsikatero šepajočo cvetko, četudi mu ne bi mogli priznati kakke presenetljive kvalitete. Med drugim je objavil v svoji prvi številki tudi brzjavko «Z luno». Tu omerja govornice, da «tudi pri nas boče Napoleon (III. — piš, op.) intervirati, ker je naša zemlja — vulkanska. Napoleonu so poskočili! Predstavljajmo si, kako bi «Juri s pušo» danes zija, ko bi videl, kako človeka tluha trka».

(Nadaljevanje v torek)

Skandinavski izvor Slovencev

(Ob istoimenski knjigi Franca Jeze)

Pred meseci je v Trstu v samozaložbi izšla knjiga «Skandinavski izvor Slovencev», razširjena in dopolnjena izdaja člankov, ki jih je Franc Jeza objavil v tržaškem Novem listu leta 1966 in 1967.

Avtor ni skrival svojih znanstvenih ambicij, ki je knjigo označil kot «etnografsko-jezikoslovno in zgodovinsko študijo». Poprečen bralec, ki mu je pogled na naslovno stran zbudil samo zanimanje in nič več, bi zato mirno verjel, da ima pred seboj znanstveno utemeljen poskus razlage izvora Slovencev. Vendar se zdaleč ni tako. Premazudno in za širši krog bralcev preveč utruja-joče bi bilo izčrpno polemiziranje z avtorjem, posrebej se navajanje vseh napadnih trditve, sklepanj, domnev in nevzdržnih rekonstrukcij, ki jih v knjigi kar mrigoli. Ker prostor in čas ne dopuščata podrobnega pretresanja, se bomo v svojem poročilu omejili; navedli bomo samo nekaj izbranih primerov, ki knjigo lahko brez posebnih komentarjev zgovorno predstavijo.

Pisec je treba priznati, da je poskušal najti kar največ dokazov za upravičenost svoje teze o skandinavskem izvoru Slovencev. Pomagal si je zdaj z zgodovino, zdaj z etnografijo, previdevno tudi z arheologijo, največ pozornosti pa je posvetil analizi slovenskega in skandinavskega besednega zaklada. Tu je zbral tudi največ dokaznega materiala. «Sprico teza», pravi avtor, «da je tako rekoč vsaka druga slovenska beseda skandinavska po svojem korenin in da je možno najti tudi v drobnejših skandinavskih slovvarjih vsaj tisoč besed, ki so zelo podobne slovenskim, in da obstajajo tudi določene slovniške podobnosti, pa se pojavlja vprašanje, če so bile te besede res samo 'sprejete' ali 'izposojene' iz skandinavščine in če ne spadajo morda k osnovnemu fondu slovensčine in če niso bile slovenske predpone in končnice tiste, ki so se šele pozneje prišle vanjo. In zaradi tega se hkrati pojavlja vprašanje, če je bila dežela ob Baltiku zares pradamovina Slovencev, ali pa so se naši predniki tudi tja priselili od kod drugod. Ko polemizira s prof. Francetom Bežaljem o tem, da ne more biti govora o mešanju različnih prastavovskih razselitvenih tokov na naših tleh, čeprav v slovenskem besednem in imenskem zakladu najdemo jasne dokaze za to, pravi Jeza: «V resnici je bilo to seveda ravno narobe, kot smo videli, namreč da so se slovenske (solvendsko-vandalske) odprave selile čista stoletja iz prvotne skandinavske in južnobałtske domovine Slovencev na vse strani in tako zanašale slovenski jezikovni zaklad k tujim ljudstvom, med katerim so se naselile.»

Tudi na drugih mestih bi nas pisec rad prepričal, da je vse, kar je bilo doslej napisanega o izvoru Slovencev, popolnoma zgrešeno. O tem bi se dalo kajpada na dolgo in široko razpravljati, toda pustimo Jezi, da se izživlja v svoji amaterski vneni, ki superiorno od-klanja vse, tudi najnovejše teze o izvoru Slovencev, češ da so obremenejene z dogmami. Ogledimo si raje, kako je avtor ugotavljal podobnost slovenskega in skandinavskega besednega zaklada in koliko njegove ugotovitve drže.

Da bi lahko dokazal skandinavski izvor besede kurent, si je Jeza izmislil k imenu božanstva Thor domnevni obliki Kor oziroma Hor, češ da je Thor gotovo popačen iz Hor. Seveda za tako rekonstrukcijo nima nobene opore, razen če ga ni zavedla oblika Thor, čeprav v začetnem Th ne gre za t+h, temveč za th, kot ga imamo a pr. v angleškem three, thing ipd. in ki ga je od modernih nordijskih jezikov ohranila samo islandščina. Starejšo obliko imena Thor, namreč Thunnr, imajo Skandinavci že iz pragermanskih časov, to je iz prvega stoletja pred našim štetjem; pravzaprav gre tu za ime gotov, primernaj latinsko tonare, staroindijsko tanyati «grčiti». Tu torej ni mogoče najti nobene opore za hipotezo o obliki Hor. V drugo skrajnost pa gre Jeza, ko misli, da je s korenom kor verjetno v zvezi tudi skandinavska beseda grue «bati se», izposojena iz srednje-novomeške grüwen po II. stol.

Izmisljena oblika Hor pa naj bi bila tudi v sorodstvu s staroislandsko besedo horgir, ki pomeni kup kamenja ali kamnit žrtevnik (pri-merjaj tu staroslovonsko hruv, harug, haruh v istem pomenu). Avtor piše, da je ta beseda na Norveškem (še pred kolonizacijo Islandije) gotovo pomenila tudi sveto drevo, vendar je v Islandiji izsremenila prvotni pomen, ker tati — kot je znano — ni gozdov. Jeza očitno ne ve, da je ob kolonizaciji tudi Islandija imela gozde, ki pa so jih postopoma izsekali, ker so les rabili za gradnjo in gorivo.

Neverjetno fantazijo in smisel za zapleteno kombiniranje je Jeza pokazal v svojih etimologijah. Slovensko krvavica je po njegovem prišlo iz švedskega korv, kar pomeni «salama», čeprav je pri naših oblikah naslonitev na krvav (kr) več kot jasna. Za slovensko klobasa pa si je pisec preprosto izmislil nordijsko rekonstrukcijo kló-pólsa, kar naj bi pomenilo «krogla klobasa». V resnici kló ne pomeni «okrogla», temveč «kremplj»!

Skoraj ganljivo razlaga Jeza pomen slovenske besede hvala in danske ter norveške besede tak, ki tudi pomeni «hvala». Trdi, da obe obliki, slovenska in norveška, izhajata iz konstruirane oblike hval-taka, kar naj bi pomenilo «spolastiti se kita» (hvalr je «kita», taka pomeni «dobiti, vzeti, zagrabiti», skovanka pa je Jezova). «Naplavljeni kit je pomenil v davnini za ljudi na skandinavskih obalah veliko srečo, ker jih je za nekaj časa preskrbel z obilno hrano in maščobo. Tak dogodek je pomenil pravi božji dar in praznik. Zato so se tudi zahvaljevali Bogu zanj. Spomin na to je slovenska beseda hvala in tudi norveška beseda taka, ki tudi pomeni «hvala» — Seveda to niti približno ne drži, kajti današnje norveško tak «hvala» prihaja iz staronordijskega thakk «hvala», ne pa iz glagola taka «vzeti».

Tudi splošno-slovensko medved (to je tisti, ki je med) je po mnenju Jeze skandinavska beseda. Iz-hodišče naj bi bila konstrukcija mjód-vedvidnr, kar bi pomenilo «gošcar pri medu», seveda če bemo od zadaj. Vendar je to spet čisto avtorjeva skovanka, povsem tuja nordijskim jezikom. In takih je v knjigi še na pretek.

Skandinavski izvor naj bi po vsej sili bila tudi beseda ladja, in sicer v direktni zvezi z norveškim lade ali švedskim ladda, kar pomeni «nalagati, naloziti, shraniti». Doslej smo verjeli, da je v besedi ladja isti koren kot na pr. v starodavnem olde «korito» in litavskem aldija «žleb», medtem ko norveško lade, staronordijsko hlada pomenisko ustreza staroslovonskemu klasti «položiti, postaviti».

Neverjetno prisiljena je tudi etimologija našega velelnika stoj! Takole ga razlaga Jeza: «Stoj je švedska beseda in pomeni hrup, ropot; to besedo so morda zaklinali solvendske straže v nekdanjih časih, da so opozorile svoje na kak sumljiv ropot ali na bližajoči se hrup sovražnikov; iz tega je potem nastal današnji vojski klic: stoj! ki torej ni imel prvotno nič skupnega z glagolom stati.»

Veliko mero navčnosti je mogoče pripisati Jezovi etimologiji besede revež. «Iz skandinavskega glagola riva sig — praskati se izhaja najbrž slovenska beseda revež, ki torej pomeni človeka, ki se praska, torej ušivca in reveža na splošno.»

Tudi lepo Vido bi Jeza rad spravil v zvezo s Skandinavci. Vido pomeni po pisčevem mnenju Vidja; slo naj bi za lepo besedno igro. Vendar pomeni švedsko vid(a) «siren, širna», ne pa «daleč, od daleč»; ženskega imena s takim osnovo pa ne poznamo niti staronordijski niti moderni nordijski jeziki. — Drugi dokaz za to, da so pesem o lepi Vidi prinesli Slovenci iz Skandinavije, pa je Jeza beseda zamorec. V zamoru naj bi se skrivala staronordijska beseda sunn-madr «mož iz južnih dežel» oziroma njena množinska oblika sunn-moerir. Jeza je očitno uporabljal Heggstadov slovar staronordijske, kjer resda najdemo obliko sunn-moerir, v istem odstavku kot sunn-madr, toda ne kot množinsko obliko te besede (ta bi se glasila sunn-mene), ampak kot samostojno obliko o pomenom «stanovalec v Sunnmoeris» (neko norveško naselje).

Tipičen primer za lase privlečene etimologije je na pr. Jezova razlaga našega To je za'n drek. Drek naj bi bilo v direktni zvezi s skandinavskim dregg, ki pomeni «sluga», prvotni pomen stavka pa naj bi bil «To je dobro samo za slugo». Toda dregg samo v moderni švedščini pomeni «sluga»; starejši pomen je «zdrav, pogumnen mlad človek»!

S čudovito fantazijo se letova Jeza tudi razlaga besede strah, v kateri vidi skandinavsko obliko strax, kar pomeni «tako». «Lahko si predstavljamo, da je pomenila besedica strax tudi zastraševanje ljudi za salo, na pr. da se je kdo nenadno pojavil tik zraven nekoga, ki ga ni pričakoval, ali da mu je zakrčal na uho, tako da se je on ustrašil. Zato: strah.» — Tudi če ne bi bilo znano, da je strax v skandinavskih jezikih mlajša izposojenka iz srednje-novomeške strakes, bi logiki navedene razlage težko pritrčili.

Zelo zapletena je tudi etimologija besede povest. Takole pravi Jeza: «Povest je verjetno sestavljena pač vest (po zahodu ali na zahodu) in je morda pomenila, da so v davnem času Solvenci in drugi Skandinavci jadrali nekam daleč na zahod in po povratku so pač pripovedovali o tistem, kar so doživeli «pa vest», na morju in na dalinih otokih na zahodu, verjetno tudi z nekoliko lovsko latinščino. Tako je nastal izraz povest.» Jeza je očitno sprepledal, da je predlog paa v nordijskih jezikih dokaj paa — približno iz 14. st., razen tega se v zvezi z označami strani neba uporablja postpozicionalno, torej vestpaa. Podobno je z Jezovo tvorbo sörav, ki naj bi pomenila «južnjak» ali dobesedno «puga z (be-ri: z juga) in ki naj bi bila iz-hodišče za ime Slav in besedo žerjav, njena izpeljanka pa celo za ime Rusa in ruski. Spet je Jeza za prežrli, da je sör novejša norveška oblika za starejšo sudur; «se v tej besedi prvič pojavlja leta 1330, ko je d-še ohranjen. Pripomnimo naj še, da se predlog av ne uporablja v zvezi z označami strani neba».

(Nadaljevanje na 7. strani)

Prizor iz komedije Zares čuden par, ki jo bo gledališče ponovilo jutri ob 20.30 za športni abonma, v sredo za študentski abonma in v soboto za abonma red A.

(Nadaljevanje v torek)

VELETRGOVINA

NEDELJA, 23. FEBRUARJA PONEDELJEK, 24. FEBRUARJA

TRST A 7.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.00 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 10.00 Godalni orkester; 10.45 V prazničnem tonu; 11.15 A. Melle Calvino; 12.00 Maša; 12.30 Z. Vasko; 13.00 Gledanje; 13.30 Gledanje; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 Moricani; 16.00 Orkester; 16.20 Sopranistka I. Bratuž; 16.40 Orkester; 17.30 Beseda in glasba; 18.00 Koncert; 18.30 Iz pesniških gajev; 18.40 O-petne melodije; 19.30 Laka glasba; 20.00 Sport; 20.30 Z. Gru-dene; 21.00 Plošče; 22.00 Nedelja in sportu; 22.10 Sodobna glasba.

TRST B 11.00 Skladbe za orgle; 12.10 Zborovski petje; 12.15 Sportni pregled; 14.00 E. Campanon.

KOPER 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prensos RL; 10.15 Plošče; 10.45 Uspeli motivi; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Glasba in pesem; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 13.00 Sportni ponedeljek; 14.00 Za odhiti in razvedrilno; 15.30 Dva pev-ska zbora; 16.40 Prijetna glasba; 17.00 Od opere do opere; 17.30 An-sambli; 19.00 Orkester Alper; 19.30 Prensos RL; 22.10 Motivi za vsa-ko; 22.35 Večerni koncert.

NACIONALNI PROGRAM 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Po-ričila; 8.30 Popevke; 9.10 Zvočni trak; 10.35 in 11.00 Ura glasbe; 11.30 Baritonist Bechi; 12.05 Kon-trapunkt; 13.45 Vesela harmonika; 14.45 in 15.10 Nove pesmi; 16.30 Moderne melodije; 17.05 Program za najmlajše; 18.55 Umetnost in slovo; 19.30 Luna park; 20.15 Sestanek petih; 21.00 Koncert; 22.30 Glasbeno govorni spored.

II. PROGRAM 7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Po-ričila; 8.40 Orkestri; 10.00 Gersh-winovo življenje; 10.40 Telefonski pogovori; 13.00 Sportni pregled; 14.00 Juke box; 14.45 Glasbeno pa-leta; 15.15 Poljudna znanost; 15.35 Neapeljske pesmi; 16.00 Nove pes-mi; 17.10 Sanremo; 19.35 V. Brazil-ji; 19.40 Poljudna enciklo-pedija; 19.50 Nove plošče; 20.01 Glasba po željah; 22.10 Kvizi na-arobe; 22.40 Francoske plošče.

III. PROGRAM 10.00 Začetek programa; 12.20 Mozartove sonate; 13.00 Spohr, Schubert, Strauss; 14.00 Folk-glasba; 14.10 Lenjagrski filharmonični orkester izvaja Čaj-kovskega in Prokofjeva; 15.30 Garcia Lorca; Nozze di sangue; 17.30 Sličice iz Francije; 18.45 Kulturne aktualnosti; 19.15 Kon-vert; 20.30 Parlamentarne bitke v Italiji.

FILODIFUZIJA 8.00 Schubert in Schumann; 8.50 Na sporedu Musorgski; 10.20 Mo-zartove in Rossinijeve variacije; 10.55 Antologija interpretov; 12.30 Bachova Simfonia; opus 18.

SLOVENIJA 6.05, 7.00, 13.00, 19.30 Poročila; 7.20 Za kmetijsko proizvodnjo; 7.50 Inform. oddaja; 8.05 Veseli tobožari; 9.05 Iz naših krajev; 10.05 Še pomnite, tovariši...; 11.3. Bogataj; Čez Srem proti Slavoniji; 12.30 Pesmi borbe in dela; 14.45 Naši poslušalci čestitajo; 13.15 Navi ansambli; 13.30 Nedeljska repertoar; 13.50 Ob zabavnih glas-bi; 14.30 M. Kolar; Reklama za reklamo; 15.05 Sport; 15.30 Popoludne; 16.05 Čet. do-ku; 17.30 A. Papler; Alarm v Belja-kuzi; 18.20 Schumann in Stravinski; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 v nedeljo zvečer.

ITAL. TELEVISIONE 11.00 Maša; 12.00 Duhovnik med množico; 12.30 Sletve; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.45 Sportno popoldne; 17.00 Pro-gram za mladino; 18.00 Čet. do-ku; 19.00 Dnevnik; 19.15 Polčas nogometne tekme; 19.55 Sport in kronike strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Stevenson; Jekyll; 22.10 Sportna nedelja; 23.05 Dnevnik.

II. KANAL 16.30 Simf. koncert; 17.00 Pla-valne tekme; 18.45 Casacci-Ciam-brico; La donna di fiori; 21.30 Dnevnik; 21.15 Sletve; 22.00 Gospodarska rubrika.

JUG. TELEVIIZIJA OD 23.11. DO 1.11.1969 NEDELJA, 23. februarja 20.00 in 22.10 Poročila; 9.30 Po-domice; 9.35 Kmetijska oddaja; 10.00 Kmetijska oddaja; 10.40 Otroška matineja; 11.40 TV ka-zip; 12.45 Šahovski komentar; 14.55 Liege; Noguee; Belgija-Spa-nija; 16.45 Fleurin Portret - film; 17.40 Kofarska tekma Crvena zvezda-Zadar; 18.05 Harvey - film; 19.45 Cirkus; 20.30 3-2-1; 20.35 G. Miheli; Samci - humo-reska; 21.20 Malo za salo, malo za-res; 21.45 Sportni pregled.

PONEDELJEK, 24. februarja 20.00 in 21.50 Poročila; 9.35 in 14.45 TV v sol; 10.30 in 15.40 Ru-sčina; 11.00 Splošna izobrazba; 16.10 Angleščina; 17.45 Zgodba o Ferdinandu; 18.00 Po Sloveniji; 18.25 Ekonomika sola; 18.50 Sla-gre sezone; 19.20 Ljudje in po-kliski; 19.45 Cirkus; 20.30 3-2-1; 20.35 S. Kolar; Mi smo za pravico - drama; 21.15 P. I. Čajkovski; Koncert za klavir in orkester.

TOREK, 25. februarja 20.00 in 22.35 Poročila; 9.35 in 14.45 TV v sol; 10.30 in 15.40 An-gleščina; 11.00 Splošna izobrazba; 16.10 Francosčina; 17.45 Risanka; 18.00 Gregor reši partizansko ti-skarno; 18.20 Obrežje; 18.40 Ko-morni zbor RTV; 19.05 Zena v svetu; Američanin; 19.30 Portret dr. Marje Boršnikove; 20.30 3-2-1; 20.35 Goljufi - film; 22.05 Baletna oddaja.

SREDA, 26. februarja 20.00 in 23.05 Poročila; 9.35 TV

Goriško-beneški dnevnik

PO ZASEDBI LADJEDELNICE V TRŽIČU

Posebna delegacija je prek prefekta zahtevala takojšen poseg pristojnih ministrov v zadevo

V delegaciji so bili poleg delavcev tudi parlamentarci naše dežele in drugi predstavniki Parlamentarci zahtevajo takojšnjo ugoditev zahtevam delavcev in preklic neupravičenih odpustov - Poudarili so skrajno napet položaj in veliko materialno škodo

Včeraj ves dan se je nadaljevala zasedba ladjedelnice v Tržiču od strani nad 3000 delavcev, ki so zasedli obrat že v petek dopoldne, kot odgovor na nerazumljiv odpust treh elektrovarilcev od strani di-rekcije in v zvezi z nepopravljivim stališčem iste direkcije glede zahtev stavlajočih elektrovarilcev. Včeraj se je število prisotnih delavcev znižalo na nekaj nad 1000, delo pa je v vseh oddelkih potekalo, ker so vsi delavci solidarni s stavlajo-čimi. Delavci tudi skrbijo za red v mirujoči ladjedelnici.

Včeraj ob 13. uri je goriški pref-ekt sprejel delegacijo, v kateri so bili poslanci Albin Škerk, Mario Luz-zer, Loris Fortuna, Bruno Lepre, Antonio Scaini in senator Albarello; poleg njih so bili v delegaciji še deželni odbornik Cesare Devetaj ter svetovalec Bergomas, Zorzenon in Pascual in delegacija delavcev iz tržiške ladjedelnice. Po zaključku razgovorov je prefekt, po nalogu poslancev in deželnih svetovalec, poslal brzojavno poročilo predsed-niku vlade v Rimu ter notranjemu ministru, ministru za državne ude-ležbe in ministru za delo.

V tem sporočilu je rečeno, da so se poslanci, deželni odborniki in svetovaleci sestali najprej z no-tranjo komisijo v ladjedelnici in prišli potem z delavsko delegacijo na sestanek s prefektom v Gorici, da bi mu razložili položaj v ladjedelnici.

Poročilo navaja, da so delavci za-sedli ladjedelnico, do česar so bili prisiljeni po 500 urah stavke. Po-ložaj je skrajno napet tako zaradi splošne varnosti kakor tudi zaradi velike materialne škode, ki so po-sledice te borbe. Zato je nujno po-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

ator so poslali včeraj notranjemu ministru ter ministrom za držav-ne udeležbe in za delo svojo in-terpelacijo, v kateri zahtevajo nujen odgovor o tem, kakšne ukrepe na-meravajo podvesti ministri s ta-kojšnjim učinkom za rešitev hude krize, ki je povzročila skrajno na-petost med 5000 delavci, ki so po-stavljeni na hudo preizkušnjo za-razd stavk v zadevi elektrovarilcev in ki so jih sedaj še izzvali s krivničnim odpustom treh delavcev.

Sedajni popoln zastoj v ladjedel-nici, ki jo je vodstvo podjetja za-pustilo, povzroča ogromno škodo

Zgoraj omenjeni poslanci in s-s-

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Za drugi del industrijske cone bo potrebnih okrog 133 milijonov

Razgovori s sindikati o občinskih uslužbencih - Nakup opreme za slovensko učiteljske Izdelava načrta za obmejno postajo - Povišanje davčne osnove za gradbene parcele

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej priliki poročala o sestanku, ki sta ga ime-la v četrtki s sindikalnimi pred-stavniki občinskih uslužbencev, na katerem so obravnavali organski pravilnik. Izdelali so okvirni načrt in se obvezali, da bodo usnutek or-trebno, da se pride čimprej do po-ravnave spora na osnovi zavet-ja. Pred tem bo poseben odbor, ki

Obtinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo občajno te-lesno sejo. Zupan Martina in po-dporni Canadusi sta ob tej pr

«PUSTOVI» SO ZAVRISKALI V BENEŠKE DOLINE

«Matajurci kradejo ljubce ponoč»

Pustni običaji v vaseh pod Matajurjem, kjer je premalo deklet in se fantje vračajo iz tujine pozimi - Domačinove besede

«Godci» so se namenili v vas.

Od snega beli groben se pne prosti masiv Matajurja, kjer so črne rdeči smrek kot igle raztrane po pobočju. Tu pa tam vasi. Beneške vasi! Slovenske alpske hiše z velikimi okni, na katerih od časa do časa odsepi stopni, ki so sedaj prekrite s snegom. Na zidovih hiš so se jasne velike besede. «Malerja» in njegove Jakob, njegovi Kristini, ki kujejo po časi, ki se zbežal, tam v dolini, a se tu na teh obronkih Beneške Slovenije nadaljujejo v nepretrganem loku let, kjer je eno drugemu, kot las lasu položeno, enolično, dolgočasno in uničujoče.

Sneg je zasul ceste in težko se prebiti do vasi. Masere, Ložac, Matajur, Strmica...

Mašera, Italijansko Masseris, da izvenelo ljudo furlansko, a kaj, govorijo ljudje tako lepo, pristno slovensko, da jim ne moreš skriti srca.

V poznih popoldanskih urah se je iz bližnje vasi usulo. Repot, zvončkanje, zagotavljanje harmonik, ki je dvigala noge ob zvokih Burčevih narodnih in še vriska, kukanje, rvanje...

Izza vogala, po zasneženi gazi so pridivljali. Kakor hudiči, črni v obraz, z zvoni obsestimi na jeziku, ki je pasom z dolgimi trakovi in visokimi, silastimi klobuki. V očeh jim je igra: veseli smeh, ki so preverjali kizole, suvali, narisali jajca, klobase, vino... «Go, gospodja, dajte za liter... dajte za liter... dajte za dva».

Trije fantje, v obraz črni in z zvoni na pasu, so «pustovi». Ta ko jim teka, kakor so njihove družice «pustice». Za njimi, pet, šest minut kasneje, so po gazi prišli zdravniki. Bili menihi z arabiziranimi črnimi, belimi in rjavimi klobuki. Iz davnih časov Zakaj naj bi ne prosili beneški «munje»?

podrla in sedaj se rujejo, ob smehu otrok in gospodinj. Dekleta, ki je strmelo z visokega okna na dogajanje na gazi, pa nihče ni opazil. Tako hodijo, od hiše do hiše, mimo praznih hlevov, po neobdelanih njivah, mimo pol podrlih zidov vasi, ki jih je emigracija izpraznila.

«Dober dan, Bog daj zdravje, gospodinja...» Vstopijo čez prag v temno kuhinjo, na leseni pod in zaplešajo. Fantje, v dekleta oblečeni, objamejo preko pasu svoje vrstnike in se zavrtijo v divjem valčku. (Se smejejo, a izkazalo se je, kako je to zgolj teoretično vprašanje — saj je v vasi na petindvajset fantov samo troje deklet.)

Iz vasi v vas hodijo in pojejo lepe slovenske domače. Nabirajo klobase in jajca, vino pa se zanje po gostinah toči brezplačno.

V vasi so bili tudi alpinci. Na zimskem taboru, na vajah. Gledali so fante v kurentovskih oblekah, z zvonicami okoli pasu, poslušali zvonko slovensko govorico in kimali. Marsikdo se je zasmel, iz srca, zvečer pa pokukal v klet neke hiše v bregu nad vasio Matajur. Tam imajo fantje svoje «družstvo» in so priredili še — zase — veselo pustno večerjo. Spagete, klobase, krompir, nato pa še polki pristnega ružnega in sončno svetlega vina. In spet je harmonika zategnila in pete so udarile za ples. Polko, valček in sodobno iz Samreana... Iz sosedihi vasi so se zbrala dekleta, toda še jih ni bilo dovolj.

«Ni mladine», je jamarla žena, odšla je po svetu: puobi na švicarska grudišča, dekleta pa v Milan — služiti».

Fantje, ki so se za pust našemili, so prišli iz Švice, Francije in Belgije. Ni ga bilo, ki bi ne imel v žepu novih hlač in prazne obleke potnega lista in tujega denarja. Domačega kruha se težko dobi. Prišli so sedaj, ko je sneg in zima, led in veter, ker so gradbišča zaprta. Omet pozimi poka in cement se ne trdi, zato so jim dali podjetniki dopust. Od novega leta sem, tja do prvih dni marca. Nato bodo spet zaroportala kolesa na videmski postaji, oster živig kretelna bo opozoril in celo zavite mamice, da morajo stran od tira in v belo polkrajino bo zdrknila karavana večnih potnikov v svet.

Slovenije bodo spet sinovi poiskali čisto v tuja mesta, za kruhom. Domači pogledi so nas raznežili in ko smo odhajali, je izza belega zavoja, izpod vaškega zvonika za-

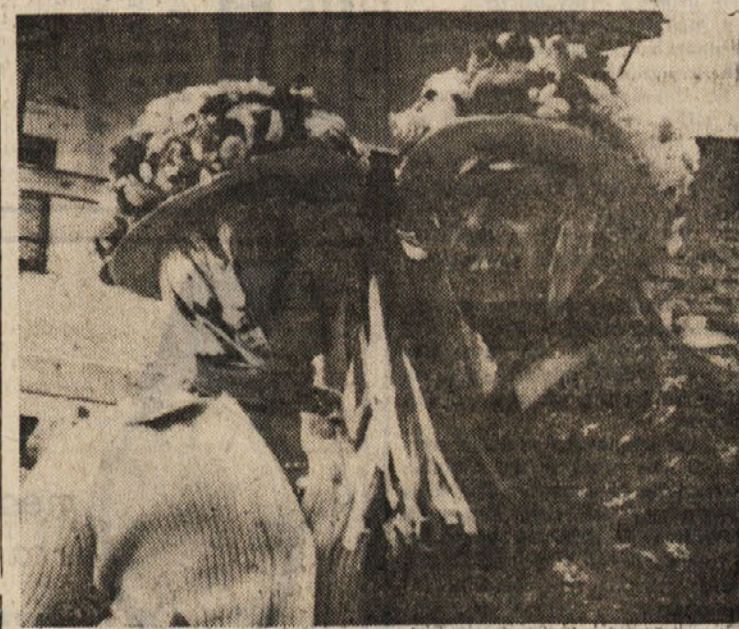
Tudi za deco velja starodavna tradicija.

«Klobasur», morda najvažnejši izmed sem: saj nabira jajca, denar, klobase, vino...

donalet, žalostno besed.

Obljubil sem, da bom zapisal, pred koncem sicer veselo, pustne reportaže še te besede, ki mi jih je izrekel beneški Slovenec v Trstu, iz Strmice doma: Zapišite,

«Pust» in «pustica» z značilnima klobukoma.

da smo ponosni na svoj jezik, na svoj slovanski izvor — «origine slava», razumete — da ne bomo pozabili svojega jezika, v katerem smo zaveženi, ker bi pomenilo izdati lastno mater, kaj takega. Toda naj vedo tisti, ki se radi širokoustijo o «slovenskih zahtevah», da morajo naši ljudje nekaj imeti na dlani — doma. Denar, da — denar? Zasluge, delo, trud in plačo. Kajti brez kruha tudi drugega ni. Ni petja in praznih vasesh, pa tudi zahteve po slovanski soli bodo našle gluha ušesa. V tujini se take stvari težko razumejo.

Ne strinjam se v vsem z Benečanom. Tudi v tujini je zavest in klic iz domačije še bolj ostro odjeka v srcu, kakor grenkoba, ki me je zajela, ko sem gazil po snegu v dolino in so mi fantje, ki imajo doma že pripravljene kocke za Švico, Belgijo, Francijo, zapeli, v slovo, ki ga nisem in nočem pozabiti.

«Oj Božime, oj Božime...»

St. S.

«Pustovi», mladi slovenski fantje iz Matajurja, ki so se te dni zbrali iz vseh krajev sveta.

Skandinavski izvor Slovencev

(Nadaljevanje s 3. strani)

Naspih je videti, da je za pri preučevanju besednega fonda ne čuti potrebe ugotavljati starosti oblik, še manj pa njihov izvor. Zanj je očitno popolnoma normalno in logično primerjati slovenske besede z besedami, ki so si jih Skandinavci izposodili od sosedom davno po domnevni selitvi Solovencev na jug in prekinitev stikov (prvi selitveni tok naj bi krenil na pot pred približno 2000 leti). Poleg že omenjenih naj navedemo še nekaj besed, ki so si jih Skandinavci izposodili od Nemcev oz. Francozov v srednjem veku ali celo kasneje. Jeza pa jih obravnava kot stare nordijske oblike: hytte, bra, daekke, skinke, fraade, tante, ammarka («pripomniti»), čemur naj bi ustrezalo slovensko huta, dober (dobra), deka, kupa, troc, ter in amak.

Na podoben način je Jeza tudi mnoge slovenske narečne besede, za katere je znano, da so izposojenke iz nemščine, uvrstil med zelo stare slovenske besede in jim iskal paralel v nordijskih jezikih. Ogledmo si samo nekaj primerov. «Stala je sicer pregnana iz slovenskega knjižnega jezika, ker so čististi slovenskega besednega zaklada upravičeno ali neupravičeno menili, da je izposojenka iz nemščine, v ljudski govorni slovensini pa se je ohranila in verjetno je le malo kmetov, ki bi rekli hlev namesto štala. To pomeni, da spada k pradednemu slovenskemu izrazoslovju in smo jo Slovenci najbrž tudi iz prinesli s seboj iz pradednine. Taki izrazi pa se trdovratno ohranjajo.» — Vendar štala ni tako zelo stara beseda, kot mišl avtor, saj smo si jo Slovenci izposodili iz srednjevisokonskega stal «Ort zum Einstellen des Viehes, Stalls». Tudi za besedo likof je znano, da je izposojenka iz srednjevisokonskega litouf, ki pomeni «Gelobnistrunk beim Abschluss eines Handels», vendar se je Jeza zelo trudil, da bi ji našel ustrezno nordijsko paralelo. Ker pa je ni dobil, je moral — kot je bil mnogokrat — ustvariti komplicirano rekonstrukcijo. Likof naj bi nastalo iz dveh nordijskih besed, in sicer iz lykka, kar pomeni «srečno dokončati», in iz av s pomenom «koniec, iztek». — Na podoben način je konstruiral skandinavsko paralelo našemu narečnemu kofter («odeja»). Beseda naj bi nastala iz dveh skandinavskih oblik — iz staronordijskega koela/koel, kar pomeni «hladiti», in iz tekr «odeja»; sestavljenka naj bi pomenila «odeja za hladnejši letni čas», seveda ko bi jo skandinavski jezik sploh poznal. Jezi bi bilo treba samo pogledati v študijsko Deutsche Lehnwörter im Slovenischen H. Striedter-Tempsche, pa bi videli, da je kofter (ali v nekaterih slovenskih narečjih kofter) sprejeto iz srednjevisokonskega kolter, kulter «gefütterte Steppdecke über dem Bett», kar so Nemci sprejeli od Francozov. V isti knjigi bi lahko tudi našel, da je naše narečno jesih izposojeno iz staronordijskega oz. srednjevisokonskega e33ih in da torej ni v direktni zvezi s švedskim glagolom jása «kipeti, vreti», narečno hlehi pa iz nemškega schleht in ne morda iz staronordijskega sloegr. ttd., itd. — V zvezi s pravkar navedenimi paralelami bi bilo zanimivo omeniti sledečo Jezovo ugotovitev: «Ne gre namreč za to, če so slovenske besede podobne nemškimi ali ne, ampak za to, če so po glasoslovni značilnosti in zakonih blizu skandinavskim kot nemškim; potem so mogle priti samo od tam. Če si avtor upa »dekazati, da je likof fonetično blizu konstrukciji lykka-av kot besedi litouf, da je kofter (ali kofter) blizu skovanki koel-tekr kot kolter, da je zleht blizu sloegr kot schleht, potem mu bomo seveda radi volje verjeli, da so te besede skandinavskje, ne pa nemškega izvora. Da je Jezovo sklepanje na fo-

netične zakonitosti naslovlj prazno, bi lahko dokazali še na številnih drugih primerih. Pri najboljši volji na pr. ni mogoče ugotoviti fonetične zveze med oblikami otok in staronordijskim oydar «otoki», med meso in skandinavsko mat, med čebela in staronord. sam-kepli «držati skupaj», med plačati in paltr, med res in skand. soerr, med vrat in nord. avratta «usmrčiti, obesiti», med večer in vaer-hyrrn/vé-hyrrn («hyrrn pomeni v staronordijski »prehod med dnem in nočjo«), m d znotraj in husa-snotra «okras na hšnem pročelju ali na ladji», med davi in dagvillr «dani se», med zdrav in nord. trava «poganjati, nakopčiti, drveti», uspevali, med gost in tjock, med postrv in aure, med strašiti in spēke, med volk in varg itd., itd.; takih primerov je v knjigi in šteto. — Jeza nam žal ni razložil sistema, po katerem je ugotavljal fonetično združljivost slovensko-skandinavskih paralel. Razumljivo, da ga ni, saj se na fonetične zakonitosti sploh ni držal. Svoje primerjave je gradil ali na osnovi pomenskih zvez, pri čemer je zanemarljivo fonetično stran, ali pa na podlagi zvočne podobnosti besed, pri čemer je pogosto spregledal hudo pomensko razhajanje.

Kako malo pozna jezikovne procese, je Jeza pokazal na pr. tudi ob primerjanju štarskega narečnega velki «velik» in norveškega veik «velik». Gotovo ne bo držalo, da je štarsko velki v direktni zvezi z norveškim obliko, saj je nastalo po disimilaciji iz velik in je značilen primer dokaj poznega slovenskega dialektičnega razvoja. Podobno napako je naredil Jeza tudi pri izjavljanju slovenskega dan (štarskega den) iz skandinavskega dōgn (tudi doegn ali doegr) in morda še kje.

Slednjič je treba opozoriti še na številne netočnosti pri navajanju skandinavskih oblik in njihovih pomenov. Samo nekaj primrov. Jeza piše hytta («hišica», pravilno pa je hytta (švedsko) ali hytte (norveško, dansko), dalje piše kärn ali kjern, pravilno je kärna (švedsko) in kjerne (norveško, dansko), piše pa tudi mela («moka» namesto mel (norveško, dansko) ali mjöl (švedsko). Dansko dialektično botte ne pomeni »posoda«, temveč vrsto ribe; posoda je norveško in dansko bötte, švedsko hytta. Mnogokrat navaja besedo v norveški obliki in trdi, da je švedska ali obratno. Tudi pri navajanju pomenov je opaziti precej napak. Hysa ni samostalniš s pomenom «zavetje», ampak glagol, ki pomeni »imeti v hiši«, švedsko tilla ne pomeni »žitnica«, temveč »deska«, bohave je »pohištvo«, ne pa »posoda«, glagola gaang, s katerim naj bi bili v zvezi, našli žmolec, pa skandinavski jeziki sploh ne poznajo. Te vrste napak je toliko, da jih lahko zasledimo skoraj na vsaki strani.

Avtorju moramo priznati, da se je pogumno in zavetno lotil težkega dela in da je vanj vložil neverjetno veliko truda in volje. Predstavil se nam je kot amater, ki bi ob solidnem strokovnem znanju utegnil postati prav dober delavec. Toda njegovemu delu je vse preveč botrovala samo fantazija in premalo znanstvena logika, zato je kljub zavidanju vredni vnemi pristal dašč od svojevga cilja. Od amaterja do znanstvenika je namreč vedno zelo dolga pot.

Birgitta Gyllenberg-Oresnik

Milena Piškur

(Zaradi pomanjkanja znakov, so nekatere besede samo približno zapisane.)

Kratke zanimivosti

Znani ameriški dramaturg Tennessee Williams, ki je pred kratkim prestopil v katoliško Cerkve, je spisal novo dramo (ki pa ni nasilna kot njegove dosedanje) z naslovom «Dva prizora v baru hotela v Tokiju». Novo dramo bodo uprizorili maja meseca v nekem gledališču «off-Broadway».

Stanley Kramer, ki je leta 1950 režiral film Cyrano de Bergerac, v katerem je nastopil v glavni vlogi José Ferrer, bo sedaj režiral glasbeno komedijo enakega imena.

Znani italijanski pevec Salvatore Adamo se je v Liègeju v Belgiji poročil s svojo tajnico Nicole Durand, staro 21 let. Je hčerka trgovca s pohištvo v Je-mappesu, belgijskem naselju, kamor se je priselil Adamov oče, rudar s Sicilije, leta 1943. Adamo in Durandova sta se poznala že osem let in pričakujejo, da bo zato njun zakon trden.

Jean Marais, znani francoski igralec, je prvič skočil s padalom v starosti 52 let. Rekel je: «Sem kakor oltje, ki postanejo bolj močne, čim bolj se postarajo».

Znani filmski igralec Omar Sharif (njegove znane vloge: «Lawrence Arabski», «dr. Živago») je v zvezi z novo angleško modno svetlikajočih se podvezic, ki jih nosijo ženske (predvsem dekleta), da gre brez dvoma za važno novost, saj bodo ženske prisile s tem tudi angleške moške, da se bodo obračali za njo, kot so doslej delali samo Italijani (in kvečemu še Španci). Sicer pa pravijo, da ni oziranje za ženskami olikano...

Gilles Katz snema v pariškem predmestju zunanje prizore filma «Pisma iz Stalingrada». Za ta film je vzel snov iz dokumentov, ki jih je Rdeča armada zaplenila po osvojitvi mesta, in iz pisem obleganih nemških vojakov.

Twiggy, ki je bila pred dvema letoma najbolj slaven model na vsem svetu, je vrgla v Londonu na trg novo vrsto nogavic spremenljive modre in rjavkaste barve. Prodajali jih bodo pod imenom «Twiggy».

HOROSKOP

Veljaven od 23. februarja do 1. marca 1969

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V čustvenih odnosih bo položaj precej dvoumen, ker se bo zanimalo za vas obenem več oseb drugega spola. Odlomite se za eno samo izbiro. Na delu morate biti bolj odločni in se ne smete pokoravati vsakemu ukazu. Vzemite okrepčilo za izboljšanje zdravja.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Živeli boste trenutke intenzivne sreče z ljubljeno osebo. Kdor je še sam, bo lahko našel svoj vzor, le poiskati je treba. Na delu ne bodite neodločni. Vsak dvom lahko škoduje in onemogoči napredovanje. Ste živčno utrujeni in potrebujete počitek.

DVOJKA (od 21. 5. do 21. 6.) Z veliko lahkoto bo prišlo do sestanka in iz njega se bo izcimilo nekaj resnega. Sicer pa morate biti nekoliko odločni. Na delu vam bodo naložili precej obveznosti in ne smete vse sprejeti. Presnovna v telesu slabo deluje zaradi neprimerne hrane.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Z ljubljeno osebo bo prišlo do prepira, ker boste dvomili v njeno zvestobo, kar bo popolnoma neupravičeno. Prav bi bilo, da se končno odredite dvomom. Če hočete na delu napredovati, morate menjati svoje metode. Zdravje bo ostalo nespremenjeno.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Teden je naravnost siljen za zmenke, sestanke in sklepe. Sreča vam bo dana in nikar ne zamudite prilike. Na delu vam bodo dali zelo zanimiv predlog, vendar ne smete takoj zagrabiti za stvar. Ne smete se zdraviti sami, marveč morate iti k zdravniku.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V svojih čustvenih zadevah vam vprašanje nikogar za mnenje, vse se bo dobro končalo, toda potrebno je prijazno obnašanje in vztrajno pojasnjevanje. Zaradi prehude živčnosti utegnute imeti na delu dokaj slastnosti. Vzemite zdravilo za grlo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V čustvenih zadevah vam bo prišlo do skrivnostnega zapletla, ki ga bo težko pojasniti. Neka oseba čaka, da jo pokličete po telefonu. Na delu ne bodite preveč previdni, toda obnašajte se odločno in pogumno. Vzemite zdravilo za grlo.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) V čustvenih zadevah terjate preveč od življenja in od oseb, ki živijo z vami. V duši boste razdvojeni in si boste želeli nekoliko ljubezni. Na delu pojde vse dobro in ne bo nobenega razloga za strah. Trpeli boste za revmatizmom.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Dve osebi drugega spola vas ljubita in vas želita. Ena izmed teh je zato stalno ljubosumna in trpi. Zato dobro premislite, pogledajte vase in odločite se. Na delu bo treba kaj spremeniti, da se zagotovi uspeh. Priporočamo vam telovadbo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vasta čustva bodo pod vplivom Venerine Merkurja, kar bo zapletlo vso zadevo. Sploh vas bodo po krivdnem sumili. Na delu vam bo lahko nekdo precej pomagati, če vas bo priporočil predstojnikom. Imeli boste želodčne motnje.

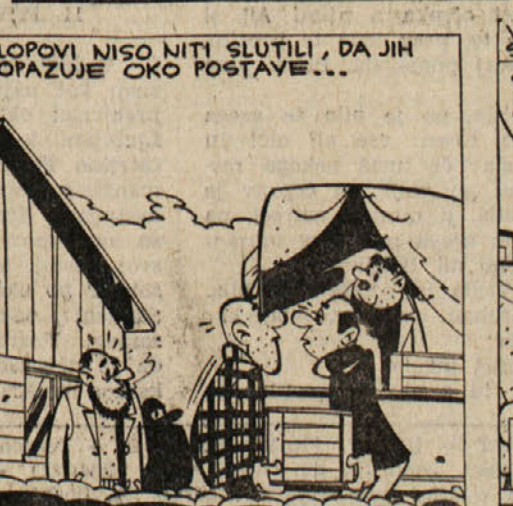
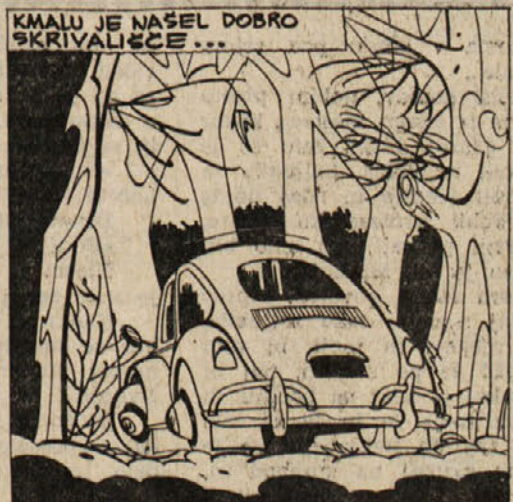
VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V ljubljeno osebo neko priliklo, za katero pa boste morali takoj zagrabiti, kajti čustva so včasih kot veter, ki naglo pihne mimo nas. Na delu boste v dvomih in negotovi ter utegnute zato izmeri škodo. Zdravje se bo izboljšalo do četrta.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Neka oseba, ki jo imate radi, bo zelo zadržana in se bo precej trdo obnašala nasproti vam. Ne smete se ji preveč klanjati in se ji vsiljevati. Na delu ne smete biti preveč zahtevni, sicer boste povzročili spore. Zdravje bo izvrstno.

TIHOTAPCI

Ciril Gale

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

DOMAČI ŠPORT

DANES

Nedelja, 23. februarja 1969

NOGOMET

2. amaterska liga
13.15 v Romunu
Romans — JuventusMladinski nogomet
10.00 v Standeru
Juventina — Audax

ODBOJKA

Ženska B liga
10.30 v Pordenonu
Casagrande — Bor10.30 v Trstu, stadion «I. maja»
Zarja — Sokol

KOŠARKA

Moška promocijska liga
12.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — Servolana

SMUČANJE

Nagrada Max Krivoj
09.00 v Trbižu
Nastop tekmovalcev SPDT
v naraščajočem vrstnem reduVeleslanom za «mešane»
10.00 v Ravscletu
Sodeluje tudi SPDT

LAVO CERMEJ

Moja tržaška leta

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ta vodnjak je menda podobno kot vodnjak pred magistratom dobival vodo od svetovanskega vodovoda. Sicer so vodo prevajali po hišah vodnjaki. Spominjam se slovenskega vodnjaka Luke, ki je imel zeleno pobarvan sod, in furlanskega vodnjaka, ki je imel pobarvan sod. Vodo so prodajali po brentah.

Sploh je bilo življenje tedaj dokaj patriarhalno in idilično. Ulice so imele sicer že plinsko razsvetljavo, toda z metuljčnim plamenom, tako da je moral prižigalnik z dolgo palico pri vsaki luči odpreti petelinček in nato vžgati plin. Pozneje so žele uvedli plinske svetilke z mrežo. V okolici pa, kamor niso bili še napeljavani plini, so na križiščih gorele petroleje.

Ob pločnikih niso še parkirali avtomobili, pač pa so stali pred vsako trgovino in obrtno delavnico ročni vozički na dve ali štiri kolesa. Sicer se je vse promet odvijal z živalsko vprego. V polnih mesecih so konji nosili na glavi bela platnena pokrivala, iz katerih so štrlela ušesa, da bi jih varovala pred sončarico. Sploh je bila ljubezen do živali zelo razvijena; na vratih prodajalci iz jastvinarni in gostiln so bili lični leseni škafici z vodo za pse. V dopoldanskih urah si srečal kakšno živalico iz predmestja s kozo na vrvi, ki je prodajala sveže mlečno mleko. Istrske pa so prinašale na trg kruh, mleko in zelenjavo na osličkih. V prosti luči so železniške vagonce premikali volji, ki so jih poleti pošiljali na letovanje na Trnovski planoti. Ti volji so bili podobni kot konji, opremljeni s komatom. Kot prvotne gimnazijec sem naslikal z vodnimi barvami ne vem koliko takih volov, ki vlačijo vagonce, za sedlarja, ki je izdeloval potrebno opremo in je stanoval pri nas. Na komatih je močno prevladovala zlata barva.

Po ulicah so čiti ponujali oglje (karbun), posebno pozornost so vzbujala brhka čišča dekleta v živopisni narodni noši. Brkni pa so hodili od hiše do hiše in ponujali drva za podkurjevanje kar po slovensko «Kupite faše», iz fe-

ga je v tržaškem italijanskem dialektu nastala fraza «Portime cupite faše», s katero so otroci prosili starše ali starejše brate, naj jih nadijo štoparimo. Po drugi svetovni vojni je neki italijanski učenjak (ime sem pozabil) izdal zelo obsežen slovar tržaškega italijanskega dialektu, v katerem je na dolgo razlagal, kako je iz ne več katerih jezikov in drugih italijanskih narečij nastala ta fraza, samo da bi prikrikl njen slovenski izvor.

V gospodinjstvih se je največ kuhalo na odprtih ognjiščih z ogeljem, stidilniki so bili tedaj še prav redki. Istrani so prodajali po ulicah kis in vplili «Jes'na, žene». Sploh so bili slovenski izrazi za vsakdanje življenje močno razširjeni med Italijani. Vse gospodinjstvo, slovenske in italijanske, so hodi- le po kruh k «peku» ali k «brežkicam» na trgu, mleko so jim prinašale v hišo «mlekarice». Če so imele doma mačko, pa so hodi- le mesarju po «pljučke».

V novem stanovanju smo bili vsekar na boljšem kakor v starem. Vendar ga nismo rabili sami. Oddajali smo obe sobici: tisto, ki je imela okno na cesto, brezposelnim služkinjam. Navadno sta bili hkrati pri nas dve ali tri, in sicer različne narodnosti: Slovenke, Nemke, Furlanke in Hrvatice. V sobici, ki ni imela okna, pa sta stanovala dva možka, ki sta prihajala spat samo prek noči. Čeprav sem v tem okolju vzrastel, sem vendar lahko spoznal vse gorje in težave teh deklet. Marsikaj so govorile javno pred menoj, mislele da jih ne slišim ali ne razumem. Veliko sem razumel že pozneje. Marsikaj se je pisalo o njihovi usodi v listih in v raznih povestih. Toda pogrešam dela, ki bi v celoti in sistematično prikazalo to žalostno poglavje slovenskih in drugih deklet v Trstu.

V okolju, v katerem sem vzrastel, se je govorilo mešano slovensko, italijansko in tu pa tam tudi nemško. Z očetom sem govoril slovensko, z materjo in bratom navadno italijansko, zunaj hiše pa je prevladovala italijansko.

Pavla Hočevar

POT SE VIJE

23.

Spomini

Marija Skrinjar

Bila je iz Kobariida; skromno in živela z možem orožnikom in s štirimi otroki. Že od mladega se je zanimala za Simona Gregorčiča, Pagliaruzza, Krilana in skladatelja Volariča. Pod vplivom del teh buditeljev narodne in socialne zavesti na Gorškem in po osebnih pogovorih z njimi je mlada, malo šolana kmečka žena kmalu dojela svojo življenjsko nalogo: posveti se družini in narodu v njegovih političnih in socialnih stiskah! Pošiljala je tedanjim primorskim listom dopise s praktično in domoljubno vsebino, ob preselitvi v Trst pa jo je pretresel bedni položaj gospodinjstev po močnic, ko so v borbi za kruh nepoučene prihajale v Trst iz raznih avstrijskih dežel, predvsem iz slovenskih. Tu je bila

ŠPORT IN TEHNIKA

Bodo igrišča z naravno travo polagoma povsem izginila?

VZDA že izdelujejo sintetično travo za nogometna igrišča

Nič nenavadnega ni v akciji dveh kemičnih velikov iz ZDA, ki gradijo igrišča za ameriški rugby in umerne, sintetične trave. Po uspešni uporabi za konjska dirkališča in po revolucionarnem posegu tartana v atletske dosežke, so prišli na vrsto travnate površine. Monsanto Chemical Corp. izdeluje «astro turf», Minnesota Mining and Manufacturing Co. (3M), ki izdeluje tudi «atletski» tartan pa pokriva igrišča s snovjo imenovano «tartan turf».

Obe vrsti trave sta med seboj precej različni. «Astro turf» je sestavljen iz plastične podlage, ki je na gosto prepletena s šopki sintetične trave iz nailonskih nit. Astro turf izdelujejo v preprohah s katerimi pokriva površino in jih na koncih pritrdijo pod zemljo na les, ki je še sam pritrjen na cementni zidek. Pod maso samo je plast asfalta. «Tartan turf» izdelujejo v obliki preprog. Po končani gradnji je tesno pritrjen na spod-

nje plasti iz navadnega in posebne asfalta. Niti pri tartanu so mnogo tanjše in gostejše ter tvorijo pravo preprogo. Umetna trava skupaj s plastično podlago, ki tudi ublaži padec, je visoka 2,5 cm.

Na stadionih v ZDA, kjer so igrišča pokrita z umetno travo, so z rezultati izredno zadovoljni. V Seattlu, ki ima igrišče iz «astro turfa», so lani odigrali nad 100 tekem in opazili niso nobenega znaka obrabe. Na stadionu univerze države Wisconsin, ki ima igrišče iz «tartan turfa», so v enem letu na istem «travniku» trenirale in igrala ekipe rugbyja, nogometa in baseballa. Redno pa je vadila tudi godba na pihala. Opazili niso nobene poškodbe. Vodičelji univerze so tudi prihranili skoraj polmilijon dolarjev namesto stroškov vzdrževanja in skoraj milijon dolarjev pri pranju športnih dreves.

Dolarji so kot pri vsaki stvari v ZDA, odločilni tudi pri gradnji igrišč z umetno travo. Na novost ne vpliva ne dež ne mraz in vsako vzdrževanje odpade; tehnično je umetna preproga za odbijanje žoge enakovredna naravni travi in omogoča igralcem večjo hitrost in bolj dinamično igranje; iz statistik je tudi razvidno, da so mišične poškodbe mnogo manj številne kot na naravni travi. Vendar pa nekaj ni prijetno. Cena! Kvadratni meter umetne trave stane skoraj 24.000 lir. Pri nas bi za nogometno igrišče potrebovali približno 180 milijonov lir.

Tovarni Monsanto in 3M visoka cena ne moti in z velikim zupanjem gledata v bodočnost. Trg je zelo velik in igrišča zaradi svojih lastnosti vabljiva. Njim v prid govori tudi cena zemljišč v velikih ameriških mestih. V Madisonu, kjer ima sedež univerza države Wisconsin je cena zemljišča približno 37 tisoč dolarjev na kvadratni meter. Univerza je imela poleg glavnega stadiona, kjer so bile samo

tekme, tudi pomožno igrišče za treninge. Ker so na «tartan turf» ekipi lahko trenirale in tekmovala je uprava univerze pomožno igrišče prodala v gradbene namene in za dobrih 8000 kvadratnih metrov iztržila skoraj 300 milijonov dolarjev, kar je več kot zadostovalo za novo igrišče iz tartana. Primer Madisona je in bo v ZDA verjetno zelo pogost in prav na njem sloni sreča tiskovnikov. Umetnih igrišč je bilo v ZDA lani le nekaj, letos pa je predvidena gradnja od 30 do 40 novih.

Pri igralcih ni umetna trava vzbudila velikega navdušenja. Nekateri menijo, da je površina pretrda, drugi, ki so tekme izgubili tožijo, da je prilagoditev težavna. Priročno se tudi zaradi močne toplote, ki jo «trava» izžareva v vročih, sončnih dneh.

V Italiji je bila med nogometnimi klubi umetna trava že v dnevnem redu. Svoj čas se je zanj zanimala Atalanta iz Bergama. Prodaja pomožnih igrišč, ki bi veljala od 10 do 15 tisoč lir kvadratni meter, lahko prisloži na pomoč močnejšim klubom, ki imajo lastna igrišča, pa tudi občinskim upravam.

BRUNO KRIZMAN

ALPINIZEM

Prvenstveni zimski vzpon člana SPDT v skupini Viša

4. 5. in 6. januarja 1969 sva s prijateljem Umbertoom preplezala severno direktno smer na Neimeno (Innominato) v skupini Viša. To smer sta prvič preplezala Emilio Comici in Raza, 17. VIII. 1927. S prijateljem, sva prispela v Ovčjo ves ob 20. uri. Iztopila sva v vlaku in si naložila najina težka nahrbtnika na ramena. Slopala sva po zasneženi cesti do hotela «Lusari» kjer sva se pozanimala o vremenski napovedi. Tisti večer je bilo 2 stop. nad ničlo. To naju je nekoliko razburilo, ker je pozimi zaradi snežnih plazov zelo težko plezati s tako visoko temperaturo. Nekaj domaćin je poslušal najin pogovor. Vljudo je pristopil in naju je pomiril, rekoč, da bo temperatura padla. Zanesla sva se na domaćinove besede in se odpravila na pot.

Noč je bila lepa. Na nebu se je lesketalo milijone zvezd. Tudi to je bil znak, da bo temperatura padla. Iz vasi sva hodila po že shojeji cesti v notranjost doline Zajere, dokler nisva prišla do križišča. Ena pot vodi v koč Grego, druga pa na Pellarini. Midva sva jo udarila po poti, ki vodi na Pellarini. Najina nočna hoja se je nadaljevala do 00.30. Odločila sva se za vialo. Pričela sva s kopanjem luknje v sneg. Ko je bil bivak urejen, sva si skuhala čaj in se nato spr-

avila v spalne vreče ter spala do 4. ure. Po zajtrku sva se spet odpravila na pot. Hoja je bila zelo naporna, saj nama je sneg segal čez kolena. Ob 16. uri sva končno prispela do pod stene. Tu sva si spet pripravila bivak in si skuhala dovro večerjo. Bila sva zadovoljna, ker je temperatura res padla na -18 stop. C. in vreme je bilo krasno. Spat sva šla zelo hitro, ker sva imela naslednjega dne težko nalogo.

Vstala sva ob 3.30 in si pripravila zajtrk ter pospravila bivak. Vse najnujnejše sva spravila v en sam nahrbtnik, ker sva druga pustila spodaj.

Oko 5. ure sva pričela plezati. Imela sva srečo, da nama je luna lepo sijala. Počasi in previdno sva plezala. Občasno sva se ustavila, da sva si segrela prste. Sonce je že pogoltno žarke čez vrhove, ko sva bila že precej visoko. Vedno bolj sva se bližala vrhu. Bila sva že precej trudna, toda poti še ni bilo konce. Pred nama je bila še vrsta kamninov in sele potem je prišel vrh.

Končno sva ob 14. uri dosegla vrh. Tu sva se s prijateljem od veselja objela, saj je bil to najin prvi zimski vzpon in celo prva sva preplezala to smer pozimi.

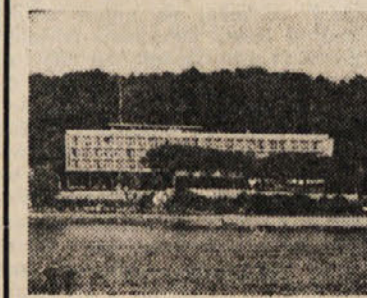
Povratek je bil zelo hiter, saj sva bila v Ovčji vesi ob 17.40 in sva celo ušla vlak za Trst, ki odpelje ob 17.50. Še enkrat sva se ozrla na smer, ki sva jo preplezala in vstopila v vlak.

OPIS SMERI

Plezanje se prične z lahkim robom 10 m po katerem se z lahko vzpnemo v prvi kamnin, ki je dolg približno 30 m. Nato naletimo na poličko. Preplezati je treba še 50 metrov težke stene in spet pridemo do poličke. Od tu je še 10 m gladke stene — uporabili smo 2 klinka — po kateri vstopimo v kamnin, dolg 10 m in iz katerega se s tretjo poličko. Od tu naprej tri dolžine vrvi plezanja in spet vstopimo v zelo težak in kršljiv kamnin, ki se na vrhu razdeli. Plezati je treba desni rokav. Nato prečkamo 10 m ze-

Hotel «PARK» Rovinj

Tel. 81122

Moderen gostinski objekt v borovem gozdičku ob morju. Odprt vse leto. 390 ležišč. Velika soba ima balkon s pogledom na morje. Vse sobe s tušom in WC. Centralno gretje. Internacionalna kuhinja pripravna za vse specialitete. Minigolf in vsi drugi športni objekti. Športnim ekipam, ki želijo pri nas trenirati, dajemo nenizjono po ugodni ceni.

15. MARCA NA POBUDO SLOVENSKEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

OCENJEVALNA VOŽNJA TRST-OPATIJA

Slovensko gospodarsko združenje bo priredilo v dnevi 15. in 16. marca dve vožnji izlet v Opatijo. Ob tej priložnosti je sklenilo organizirati posebno ocenjevalno vožnjo na progi od Trsta do Opatije. To naj bi bil neke vrste «razpis», vendar pa se bo nekoliko razlikoval od takih tekmovalnih. Udeleženci ocenjevalne vožnje Trst — Opatija (OVTO) bodo morali namreč priti na cilj v predpisanih časih, razen tega pa bodo morali spota rešiti tudi vse naloge, ki bodo zajemale vprašanja iz raznih področij. Tekmovalna komisija bo rešitve po posebnem ključu ocenila in najuspešnejši udeleženci bodo zvečer v hotelu Ambassador v Opatiji na grajeni s številnimi in bogatimi nagradami. Prireditelji bodo namreč razdelili nagrade prvih desetih udeležencev, nagradjena pa bo tudi najboljša izključno ženska posadka (čeprav ne bo uvrščena v prvo deseterico).

Pravilnik tekmovalstva

1. Tekmovalstvo v ocenjevalni vožnji Trst — Opatija bo 15. marca 1969. Zbor udeležencev bo predvidoma pol ure pred prvim startom, ki bo ob 14. uri v Trstu na stadionu «Prvi maj», Vrdeška cesta 7.

2. Tekmovalstva Slovenskega gospodarskega združenja se lahko u-

delež vsakdo, ki se je zanj do 1. marca 1969 redno prijavil na sedežu TRST, UL. Filzi 10 in ima v redu vse vožne in voziške soferne dokumente in voziško knjižico ter zavarovanje za vozilo (zeleno karto).

3. Vsako posadko sestavljata najmanj dva ali več članov. V seznam tekmovalcev se vpiše le ime voznika ob startu pa tudi število potnikov.

4. Vsak voznik mora pred startom pritrčiti na obe zadnji strani sklopi okni (na notranji strani) tekmovalni številki, ki ju dobi od organizatorja. Tekmovalci, ki bi med tekmovalstvom ne imeli vidno pritrjenih števk bo diskvalificirani.

5. Tekmovalci bodo startali predvidoma v enominutnih presledkih in bodo morali 168 km dolgo progo prevoziti s povprečno hitrostjo 56 km na uro.

6. Vsak tekmovalci se bo moral javiti med vožnjo določenemu številu kontrol in rešiti naloge, ki jih bo prejel.

7. Tekmovalci se pri kontrolnih mestih ne bodo smeli ustaviti na cesti v zadnjem km pred kontrolno črto (oz. ciljno črto) na cestišču, ampak šele za njo. V nasprotnem primeru bodo penalizirani.

8. Vsak tekmovalci mora takoj po prihodu na cilj oddati svoj tekmovalni list, sicer bo v nasprotju s pravili diskvalificiran.

9. Med tekmovalstvom je dovoljena uporaba ur, zemljevidov in drugih pripomočkov.

10. Tekmovalci, ki bi prispeli na cilj z več kot 15-minutno zamudo bodo diskvalificirani.

11. Razdelitev nagrad bo v hotelu Ambassador v Opatiji med večerjo ob 21. uri.

12. Vsi tekmovalci so dolžni upoštevati med vožnjo vse prometne predpise.

13. Prireditelj ne prevzema nobene odgovornosti za škodo, ki bi jo povzročili ali bo povzročila med OVTO udeležencem, vozilom ali tretjim osebam, oz. njih lastninam.

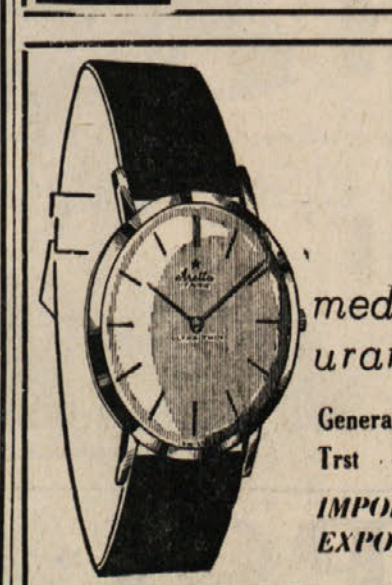
14. Vsi tekmovalci so dolžni upoštevati vse predpise in navodila prireditelja in s svojim športnim obnašanjem prispevati k uspehu prireditve. V primerih ugotovljenih nepravilnosti si prireditelj pridruže pravico do izključitve iz tekmovalstva.

15. Prireditelj si pridruže pravico do spremembe tega določil v primeru potrebe, višje sile ali po lastni uvidenosti.

Trst, 23. II. 1969.

Odbor za OVTO SGZ

FP SUPERMARKET
LJUBLJANA
Pasaza na Ajdovščini - Odprt vsak delovnik od 7.30 do 21 ure

- ◆ KONFEKCIJA IZ KOZJEGA IN SVINJSKEGA VELURJA TER MAPA USNJA
- ◆ Damski plašči ◆ Kostimi ◆ Moški jopiči ◆ Tričetrti plašči ◆ in brez krznjene podloge ◆ V športnih in klasičnih krojih
- ◆ BOVICE IZ PLEMENTIH KRZEN
- ◆ Damske usnjene torbice ◆ usnjene kovčki, potovalke ◆ Velika izbira ELANOVH smučí
- ◆ IN ŠE MARSIKAJ ZANIMIVEGA ZA VAS

ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka
Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4.1. nadstropje
IMPORT EXPORT
Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust — Garancija —

marsikateri cesta prvi dom, služba v izkoriščevalni tuji družini — kadar jo je dobila — pa vsakdanje življenje: delo brez odmora in urnika, brez smehljaja in lepe besede, brez pravega varstva. Pri prvi zameri jo je gospodinja lahko zapodila iz hiše — kam? Kam naj se obrne nevedno dekle? Spet na svoj dom, na cesto! Skrinjarjevo je bridko prizadela misel, da so ta dekleta večinoma članice njenega naroda. Materinsko se je zavzela zanje in jim 1. 1889 ustanovila Zavod sv. Nikolaja, ki je bil dolgo edino zavetišče za brezposelne služkinje v Trstu. S pomočjo socialno zavestnih Slovencev v Trstu in s podporami nekaterih deželnih zborov v Avstriji je zavod izpolnjeval svojo socialno in narodno vlogo pod vodstvom Skrinjarjeve. Ta žena je žrtvovala za svoje gojenke prav vse: čas, trud, denar, nazadnje še zdravje! Ko je hotela novinki pokazati shrambo za kovčke na podstrešju, je tako nesrečno padla z lestve, da si je zlomila nogo in so ji jo morali odrezati. Odtlej je lahko pošiljala svojemu zavodu le nasvete in priporočila...

To smo slišale takrat v Zavodu sv. Nikolaja.

Naslednji dan sem bila še prosta. Pisati moram domov, da jih ne bo skrbelo: da sem srečno potovala, da sem kmalu našla ulico in stanovanje, da mi je Trst všeč in da komaj čakam na šolo. Brez moje volje me je misel potegnila v domači vrt. Tam se mi je odgnilo vse, kar sem doživela tiste počitnice in po čemer sem v trenutku začutila, da mi je duša bolna.

Iz torbice vzamem prijateljevo zadnje pismo in fotografijo in strmim vanjo. Kako rada bi mu pisala, pa mu ne morem in mi tudi nikdar več ne bom. Nisem mu še odgovorila na zadnje pismo. Malo pred počitnicami sem ga bila dobila, še v Zagorčad. Lepo, zanimivo in prisrčno se mi je zdelo. Zamislila sem se bila in sklenila, da bom odšel drugačnja, da ne bom več ovijala svojih čustev v modra razglabljanja, da bom dala duška svojemu hrepenjenju z iskrenimi res

občutenimi besedami... Ko bom doma v gozdu pod vrtom v lepem razpoloženju, mu bom pisala...

Nekaj dni potem, ko sem prišla domov, dobim pismo od nekdanje sošolke Kristine. Bila je iz istega mesteca kakor moj prijatelj. V listki je, piše, v grozni stiski, zato se je spomnila name. Samo jaz da jo bom razumela. Zaljubila se je. Njen sosed je, pravkar je dovršil študije in zdaj pojde še k vojakom. Potem bo, upa, dobil profesorsko mesto. Gotovo ga poznam, seveda ga moram poznati, saj smo bili skupaj v Kočevju. Obstala sem — to je on, Marko!

«Saj ni dolgo,» mi piše, odkar sva začela govoriti, čeprav se že od mladega poznava; ali zdaj sem se tako zaljubila, da nimam več miru. Tudi starši, njegovi in moji, bi radi videli, da bi se poročila. Mislijo pač še po starem, naj bi se moja dota in njegova združili. Tukaj je zdaj na počitnicah neka signorina, nekeje od italijanske meje je in le za silo lomi slovensko. Ko je izvedela, da zna on italijansko, se je takoj seznanila z njim. Zdaj hodita skupaj na sprehod in, pomisli, kaj sem izvedela! Rekla je, da bi ga ne mogla nikoli več pozabiti in da hoče zato imeti otroka z njim! Ali si moreš misliti, koliko trpim! Prosim te, prav lepo te prosim, pridi v soboto k meni, mi boš nekaj pomagala. Pridi, prav zagotovo pridi!

Tako, komaj sem se bila odločila, pa je bilo že vsega konec! Naj bo tako, kakor zahteva Ibsen: vse ali nič! In tako, kakor sem včasih premišljevala: če imaš nekoga resnično rada, stori vse, kar je njemu po volji, pa čeprav je to tebi težko! Če imam Kristino rada, ji moram ustreči, pa naj mi bo še tako hud. In če imam njega rada, mu moram privoščiti, češar si želi... tudi Kristino ali Italijanko...

Čakala me je na postaji. Vsa bleda in oslabela je bila. Histerično mi je med potjo podrobno pripovedovala, kar mi je bila že napisala, in me rotila:

«Dreči mi morala pomagati, morala mi...»

Ko se je stemnilo, sem morala iti z njo do gostilne in

se tam plaziti po drvarnici do stranskega okna, da bi videli, kako se pogovarjata in kam pojdeti potem... Upravičeno se mi je ta naloga, a šla sem. Šla sem kakor v slopo, z edino željo, da bi ničesar ne videli. Hodila je pred menoj in se plazila; kako mi je odleglo, ko je zaspešala: «Ni ga, ne njega ne nje! Kje sta neki? Naj bosta, kje hočeta; slišaj jih pa bo, take bo slišal od mene!»

Drugo jutro sem se odpravila domov. Ustavljala me je. «Bodi še pri meni, mi boš še pomagala...» Nisem ji mogla več ustreči in zamerala sem se ji. Kar je nek sedaj z njo? Italijanka se je tudi morala že vrniti. Kadar se človeka polasti otožnost, se rad spominja vsega, kar se mu trenutno prilega. Tudi meni se je tisto prvo nočno popoldne v Trstu pritrklil še spomin na druge življaje...

Otožnost me je minila. Tako, zdaj je duša pospravljena kakor pometena je. Začelo se bo spet novo življenje, novo delo, morda tudi nova srčna vznemirjanja...

11. PRVI STIKI Z DRUSTVENIMI DELAVKAMI

V letih pred prvo svetovno vojno je bil Trst z okolico znan kot največje slovensko mesto, saj je imel med 230.000 prebivalci okoli 70.000 Slovencev, medtem ko jih je bilo v Ljubljani le 56.000. Dasi je naš živel predstavljali skoraj četrtino Tržčanov, je vendarle imel položaj odvisne narodnosti, kateri so Italijani — in skoro vedno tudi vladajoči avstrijski Nemci — vztrajno odrekali kulturne pravice, so zato morali biti naši ljudje stalno na straži v boju za svoj obstoj. Mestna občina je ustanovljala slovenske osnovne šole le po okoliških vaseh in v predmestjih (Sv. Ivan, Rožni škedenj), odklanjala pa je slovensko osnovno šolo v mestnem samskem. Vzdrževati jo je moral vsi slovenski narod s tega da je dobesedno uresničeval svoj stari pregovor: kamen dala kama palača.

(Nadaljevanje sledi)